

**UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ
ÚSTAV VEŘEJNÉ SPRÁVY A PRÁVA**

**REGIONÁLNÍ POLITIKA VELKÉ
BRITÁNIE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**AUTOR PRÁCE: Petra Kynclová
VEDOUCÍ PRÁCE: Ing. Ivana Mandysová, Ph.D.**

2007

**UNIVERSITY OF PARDUBICE
FACULTY OF ECONOMY AND ADMINISTRATION
INSTITUTE OF PUBLIC ADMINISTRATION AND LAW**

**REGIONAL POLICY OF GREAT
BRITAIN**

BACHELOR WORK

AUTHOR: Petra Kynclová

ADVISOR: Ing. Ivana Mandysová, Ph.D.

2007

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav veřejné správy a práva
Akademický rok: 2006/2007

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Petra KYNCLOVÁ**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**

Název tématu: **Regionální politika Velké Británie**

Z á s a d y   p r o   v y p r a c o v á n í :

1. Regionální politika EU
2. Regionální politika Velké Británie
3. Velká Británie a EU
4. Budoucnost Regionální politiky EU ve Velké Británii

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**   **elektronická**

Seznam odborné literatury:

Fiala, P., Pitrová, M. Evropská unie. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2003

Wokoun, R. Regionální a strukturální politika Evropské unie. Praha: Oeconomica, 2004

Wokoun, R., Lukáš, Z., Kouřilová, J. Výkladový slovník regionální a strukturální politiky Evropské unie. Praha: Ifec, 2002

Pamfil, T. Evropská unie – vše, co bychom měli vědět. Havlíčkův Brod: Fragment, 2003

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Ivana Mandysová, Ph.D.

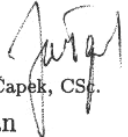
Ústav veřejné správy a práva

Datum zadání bakalářské práce:

19. října 2006

Termín odevzdání bakalářské práce:

21. května 2007

prof. Ing. Jan Čapek, CSc.
děkan

L.S.

prof. PhDr. Karel Lacina, DrSc.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 5. ledna 2007

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala Ing. Ivaně Mandysové, Ph.D. za cenné rady a připomínky při zpracování bakalářské práci.

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 20. 5. 2007

Petra Kynclová

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá problematikou regionální politiky Evropské Unie a regionální politiky ve Velké Británii. Regionální politika je soubor opatření, které usilují o zmírnění nebo úplné odstranění ekonomických a sociálních rozdílů mezi jednotlivými regiony Evropské Unie.

Práce je rozdělena do čtyř částí. První část pojednává obecně o regionální politice EU, o jejím historickém vývoji, jednotlivých cílech a nástrojích regionální politiky. Druhá část nás seznamuje s celkovým profilem Velké Británie, s jejím historickým vývojem, politickým systémem a její ekonomikou. Ve třetí části je popsána konkrétně regionální politika Velké Británie se zaměřením na období 2000-2006. a čtvrtá část shrnuje výsledky regionální politiky dosažené ve Velké Británii ve spolupráci s EU.

Cílem práce bylo analyzovat situaci regionální politiky Velké Británie a pomocí využití metody analýzy dospět k jejímu zhodnocení. Výsledky této práce jsou shrnuty v závěru.

Summary

The thesis deals with the regional policy of the European Union and also the regional policy in Great Britain. The regional policy is a set of actions which are used for the lessening or the entire elimination of economic and social differences between the various regions of the European Union.

The thesis consists of four parts. The first part is devoted to the regional policy of the European Union generally and describes the history, objectives and instruments of its regional policy. The second part covers the cross-section of Great Britain, including its historical development, political system and economy. The description of the regional policy of Great Britain, especially in the period 2000-2006, is dealt with in the third part of the thesis. The fourth part analyses the gains which Great Britain achieved in its regional policy through cooperation with the European Union.

The objective of the thesis was to analyze the regional policy in Great Britain and to sum it up through the application of this method of analysis. The outcomes of the thesis are summarized in the conclusion.

Obsah

Seznam tabulek	10
Seznam obrázků	11
Seznam zkratk	12
Úvod	13
1 Regionální politika EU	14
1.1 Vývoj regionální politiky	14
1.1.1 1. období (1951-1973)	14
1.1.2 2. období (1974-1986)	15
1.1.3 3. období (1987-1999)	18
1.1.4 4. období (2000-2006)	18
1.1.5 5. období (2007-2013)	19
1.2 Strukturální fondy EU	21
1.2.1 Evropský fond regionálního rozvoje	21
1.2.2 Evropský sociální fond	21
1.3 Kohezní fond (Fond soudružnosti)	22
1.4 Porovnání období 2000-2006 a období 2007-2013	22
1.4.1 Cíle Regionální politiky EU pro období 2000-2006	24
1.4.2 Iniciativy Společenství pro období 2000-2006	24
2 Velká Británie	25
2.1 Obyvatelstvo	25
2.2 Politický systém	26
2.3 Monarchie	26
2.4 Historie	27
2.5 Ekonomika Velké Británie	28
2.6 Průmysl Velké Británie	28
2.7 Členění Velké Británie	29
2.7.1 Anglie	29

2.7.2	Skotsko.....	29
2.7.3	Wales	30
2.7.4	Severní Irsko	30
3	Regionální politika Velké Británie	32
3.1	Administrativní dělení Velké Británie podle NUTS.....	32
3.1.1	Charakteristika jednotlivých regionů v Anglii.....	33
3.2	Regionální politika Velké Británie 2000-2006.....	37
3.2.1	Cíl 1.....	38
3.2.2	Cíl 2.....	45
3.2.3	Cíl 3.....	47
3.2.4	Interreg III.....	50
3.2.5	URBAN II.....	53
3.2.6	Příklady projektů v období 2000-2006 ve Velké Británii.....	53
3.3	Regionální politika Velké Británie 2007-2013.....	54
3.3.1	Národní strategický referenční rámec (NSRF)	56
3.4	Budoucnost Regionální politiky EU a Velké Británie.....	56
4	Výsledky aplikace regionální politiky EU na regionální rozvoj Velké Británie	57
	Závěr	59
	Seznam použité literatury	60
	Seznam příloh.....	64

Seznam tabulek

Tabulka 1: Finanční perspektiva Politiky soudružnosti 2007-2013 (7).....	19
Tabulka 2: Cíle, strukturální fondy a nástroje 2007-2013 (6)	22
Tabulka 3: Srovnání nástrojů a cílů následujícího a předchozího období (4)	23
Tabulka 4: Základní údaje o Velké Británii (21).....	25
Tabulka 5: Ekonomické údaje za rok 2006 (9).....	28
Tabulka 6: Struktura místních a regionálních správních orgánů ve Velké Británii (23).....	31
Tabulka 7: Finanční prostředky podle prioritních oblastí (mil. EUR) (26)	40
Tabulka 8: HDP na 1 obyvatele (v %) v South West a v jeho sub-regionech (31)	42
Tabulka 9: Rozdělení financí podle priorit v Highlands and Islands (28).....	45
Tabulka 10: Rozdělení financí podle fondů v North East (30).....	46
Tabulka 11: Financování regionů ze strukturálních fondů v období 2007-2013 (v mld. EUR) (11)	55

Seznam obrázků

Obrázek 1: Příspěvky jednotlivých států do EU v roce 2003 [19]	18
Obrázek 2: Politika soudružnosti – cíle 2007-2013 (v mld. EUR).....	21
Obrázek 3: Vývoj nezaměstnanosti ve Velké Británii v období 1970-2002 (22).....	29
Obrázek 4: Změna HDP na obyvatele v % (rok 2003 s porovnáním s rokem 1999) (24).....	37
Obrázek 5: Rozdělení finančních prostředků podle jednotlivých priorit v západním Walesu a The Valleys (v mil. librách) (27)	44
Obrázek 6: Dotace EU podle jednotlivých strukturálních fondů (Highlands and Islands) (29)...	45
Obrázek 7: Míra nezaměstnanosti v jednotlivých regionech Anglie (1994-1999) (49)	48
Obrázek 8: Růst zaměstnanosti mezi roky 2000-2005 na 1000 obyvatel.....	50
Obrázek 9: Způsobilé regiony ve Velké Británii pro období 2007-2013 (11).....	55

Seznam zkratk

ES	Evropské společenství
EAGGF	European Agricultural Guidance and Guarantee Fund – Evropský zemědělský záruční a podpůrný fond
EFTA	European Free Trade Association – Evropské sdružení volného obchodu
EHS	European Economic Community - Evropské hospodářské společenství
ERDF	European Regional Development Fund – Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	European Social Fund – Evropský sociální fond
EU	European Union – Evropská unie
FIFG	Financial Instrument for Fisheries Guidance – Finanční nástroj na podporu rybolovu
HDP	Gross Domestic Product – Hrubý domácí produkt
INTERREG	Interregional Integration Programme – Program meziregionální spolupráce
NATO	North Atlantic Treaty Organization – Severoatlantická aliance
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OSN	Organizace spojených národů – United Nations Organization

Úvod

V Evropě existuje stále silnější konkurence mezi jednotlivými teritorii a jejich ekonomickými aktivitami. Nicméně ne všechny regiony disponují stejnými hospodářskými, sociálními a geografickými podmínkami. Od té doby, co začala cílená evropská politika řešit tyto rozdíly, bylo dosaženo významného pokroku.

Avšak podstatné rozdíly stále přetrvávají a jsou především zřetelné mezi jednotlivými regiony Evropské unie. Z toho důvodu je provádění regionální politiky na úrovni EU považováno za účelné a potřebné pro harmonický vývoj území EU.

Velká Británie se pyšní dlouhou a bohatou historií. Z místa první světové hospodářské a průmyslové velmoci v 19. století se Velká Británie válečnými ztrátami v první i druhé světové válce, rozpadem koloniální říše a vzrůstající světovou konkurencí, posunula v mezinárodním měřítku o několik příček dolů. Na začátku 21. století patří opět Velká Británie k nejvyspělejším státům světa. Je členem G8, OSN, OECD a NATO. Byla také jedním ze zakládajících členů EFTA a dnes, po velmi obtížných začátcích, je významným členem EU.

Velká Británie zpočátku odmítala vstup do ES. Obávala se hlavně ztráty své suverenity ve Společenství a také existovaly pevné vazby mezi Velkou Británií a USA. V průběhu času si ale Velká Británie uvědomila, že pro USA má význam jako „evropský spojenec“ a izolovanost by jí byla na škodu.

Velká Británie se po vstupu do ES výrazně přičinila k prosazení a zvýšení zájmu o regionální politiku. Právě Spojené království je známé jako země s výraznými regionálními rozdíly. Založení Evropského fondu regionálního rozvoje bylo výsledkem nátlaku Velké Británie, která tak chtěla kompenzovat ztráty způsobené společnou zemědělskou politikou.

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou regionální politiky Velké Británie v kontextu s jejím členstvím v EU. Soustředí se na zhodnocení dosavadních výsledků v této oblasti. Cílem této práce je proniknout do mechanismu regionální politiky Velké Británie, pomocí metody analýzy a syntézy zjistit do kterých aktivit, regionů a podle kterých kritérií přerozdělované peníze z EU směřují a jaký efekt má aplikace regionální politiky EU na regionální rozvoj ve Velké Británii.

1 Regionální politika EU

Regiony zemí Evropské unie se liší stupněm svého rozvoje. Důvody odlišnosti regionů jsou různé. Je to geografická poloha, ekonomické podmínky v zemi, historický vývoj nebo jiné důvody. Tyto nesrovnalosti pomáhá řešit regionální politika EU. V posledních dvou letech se zaměřovala zejména na regiony deseti států, které k Unii přistoupili v roce 2004. V roce 2007 se EU rozšířila o další dva členy, Rumunsko a Bulharsko.

Pomocí regionální politiky se EU snaží snížit rozdíly v životní úrovni mezi regiony, bojovat s nezaměstnaností a přispět k rozvoji zaostávajících regionů. Za období vzniku Regionální politiky jsou považována 70. léta. V tomto období byly stanoveny výchozí cíle regionální politiky a byl založen Evropský fond regionálního rozvoje.

Regionální politika EU je koncipována jako tzv. koordinovaná politika. To znamená, že realizace samotné regionální politiky spočívá na členských státech, zatímco na koordinaci a harmonizaci dbají orgány Evropské unie [17]. Nejdůležitějším cílem regionální politiky je podpora rozvoje jednotlivých regionů a bojovat s vysokou nezaměstnaností.

Hlavním nástrojem regionální politiky se staly strukturální fondy Evropské unie. Vedle strukturálních fondů existuje fond soudružnosti neboli (kohezní fond), jenž poskytuje prostředky hospodářsky slabším zemím EU.

1.1 Vývoj regionální politiky

Vývoj regionální politiky lze rozdělit do několika období:

1. období (1951-1973): Období důvěry ve volný trh
2. období (1974-1986): Zrod evropské regionální politiky
3. období (1987-1999): Směrem k hospodářské a sociální soudružnosti
4. období (2000-2006): Nová výzva – příprava na východní rozšíření [18]

1.1.1 1. období (1951-1973)

Římská smlouva z roku 1957 zakotvila vznik Evropské investiční banky, která poskytuje půjčky a garance na projekty v méně rozvinutých regionech. Na základě této smlouvy vznikl v roce 1960 Evropský sociální fond, který měl za cíl přispívat k rekvalifikaci pracovní síly v postižených oblastech a ke snížení nezaměstnanosti mládeže.

V roce 1962 byl také zřízen Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond, aby financoval společné zemědělské politiky. V roce 1968 bylo zřízeno Generální ředitelství pro regionální politiku, které se stalo koordinačním orgánem pro regionální politiku EU.

Konkrétním podnětem k vytvoření regionální politiky byla tzv. Thomsonova zpráva publikovaná roku 1973. Thomsonova zpráva, pojmenovaná po britském komisaři Georgeovi Thomsonovi, navrhla koordinaci regionálních politik jednotlivých členských zemí a podpořila vytvoření společného regionálního fondu ERDF.

V prvním období došlo k posílení národní regionální politiky jednotlivých států bez společné koordinace.

1.1.2 2. období (1974-1986)

V tomto období došlo k rozšíření ES o Řecko a Irsko, to znamená o státy s méně rozvinutou ekonomikou. V této době do ES vstoupila také Velká Británie – tradiční země regionální politiky. Zaslouhou Velké Británie došlo k výraznému prosazení regionální politiky. Velká Británie vstupem do ES přišla o značné příjmy z cel a regionální politika ji měla kompenzovat tyto ztráty.

Zavedení společné regionální politiky EU se váže zejména na založení Evropského fondu regionálního rozvoje v roce 1975, který se stal nosným nástrojem spravování a financování regionální politiky.

Regionální politika se opírá o definici uvedenou v článku 130A „Jednotného evropského aktu“ z roku 1986:

Společenství rozvíjí a uskutečňuje aktivity vedoucího k podpoře celkového harmonického vývoje a k posilování své hospodářské a sociální soudržnosti. Společenství se zaměřuje zvláště na snižování nerovnoměrností mezi různými regiony a soustřeďuje se na zaostalé regiony, jimž se dostává nejmenší podpory [4].

Velká Británie a EU

Spojené království se nepřipojilo k Evropským společenstvím hned v 50. letech. V roce 1946 v Curychu sice Winston Churchill ve svém projevu navrhoval možnost vytvoření „Spojených států evropských“, přesto Británie při vzniku Evropských společenství stála stranou.

Velká Británie měla rezervovaný postoj k evropské integraci. Jedním z důvodů tohoto postoje byla skutečnost, že Velká Británie patřila k předním vývozcům uhlí a oceli. Obávala se, že by členství mohlo oslabit silný britský obchod a také silné politické vazby s USA. Proto se Spojené

království zpočátku více zajímalo o vytvoření oblasti Evropského volného obchodu. Tím vzniklo v roce 1959 Evropské sdružení volného obchodu (EFTA), které bylo vytvořeno Velkou Británií, Norskem, Švédskem, Dánskem, Rakouskem, Portugalskem a Švýcarskem. Byla definována tzv. Stockholmskou dohodou ze 4. ledna 1960, která vstoupila v platnost 3. května téhož roku.

Až v šedesátých letech 20. století změnila Velká Británie svou taktiku a začala usilovat o vstup do Evropských společenství.

Vstup do Evropských společenství

Velká Británie poprvé podala přihlášku do Evropských společenství za konzervativního premiéra Harolda Macmillana (1957-1963). Ale Generál de Gaulle, první prezident francouzské 5. republiky, přihlášku v roce 1962 poprvé vetoval. Obával se, že Británie bude prosazovat americké zájmy. Další pokus Británie vstoupit do EHS, tentokrát pod vedením labouristů, v roce 1968 opět kvůli vetu francouzského prezidenta de Gaullea neprošel.

Po odchodu francouzského prezidenta de Gaullea nestálo vstupu Británie do EHS nic v cestě. Na schůzce premiéra Edwarda Heatha s francouzským prezidentem Pompidouem v květnu 1971 byly odstraněny hlavní překážky vstupu především v oblasti zemědělské politiky a kapitálových trhů a začala příprava na britské členství.

Domácí situace byla ale komplikovaná. Labouristická strana v roce 1971 hlasovala proti vstupu do EHS. Vstup do Evropských společenství nakonec v parlamentu prošel těsnou většinou. Británie se stala členem Společenství 1. ledna 1973 společně s Irskem a Dánskem [1].

Pro Brity je stále důležitější rozhodnutí jejich místních správ, než vzdálený Brusel. Mezi britskými občany má evropská integrace vedle Dánů nejméně zastánců, což se projevuje i nízkou účastí ve volbách do Evropského parlamentu.

Britský problém

Nedlouho poté, co se Velká Británie stala členem Evropských společenství, začaly problémy. Velká Británie podala žádost o obnovení jednání o podmínkách vstupu do ES. Stalo se tak v roce 1974, kdy byl zvolen novým ministerským předsedou labourista Harold Wilson. Důvodem tohoto jednání byla především vysoká částka, kterou musela Británie přispívat do rozpočtu Společenství. Vysoký podíl Británie na rozpočtu byl určen v době, kdy zaujímal třetí nejhorší místo mezi členskými státy z hlediska hrubého národního produktu. Po řadě jednání ale nebyla přijata změna rozpočtových pravidel a britský ministerský předseda vyhlásil referendum o setrvání ve Společenství. V něm Britové 5. června 1975 vyjádřili většinou (67,2 %) hlasů zájem na pokračování členství v ES. Výše příspěvku Velké Británie nicméně nebyla dořešena a

tato otázka se stala znovu předmětem sporu za britské ministerské předsedkyně Margaret Thatcherové.

Společenství jednorázově kompenzovalo vzniklou nerovnováhu mezi hospodářskou situací Británie a jejím podílem na rozpočtu Společenství prostřednictvím ERDF a ESF, ale toto řešení nebylo pro Velkou Británii dostatečné.

Okamžité řešení požadovala po svém nástupu do funkce v roce 1979 ministerská předsedkyně Margaret Thatcherová. Definitivně odmítla další odčerpávání britských financí. Už v průběhu roku 1980 premiérka opakovaně odmítla návrhy snižující britský příspěvek do rozpočtu z původní 1 miliardy liber na 650 miliónů liber. Výsledkem postoje Margaret Thatcherové bylo zařazení projednávání rozpočtových pravidel mezi hlavní body programu na summitu ve Fontainebleau 25.-26. června 1984.

Výsledkem summitu byla dohoda, která zajišťovala návrat 66 % britského příspěvku zpět Británii výměnou za podporu Margaret Thatcherové při hlasování o zvýšení příjmové části rozpočtu z 1 % na 1,4 % DPH vybíraného v jednotlivých členských státech [1].

Britský rabat

Velká Británie získala rabat v roce 1984, protože pravidla určující odvody do společného rozpočtu a příjmy z něj pro ni vycházela velmi nepříznivě. Bylo to způsobeno tím, že Británie má relativně malý sektor zemědělství, a tak získává jen malou část ze subvencí, které EU poskytuje. V roce 1984 byla Velká Británie v tehdejší desetičlenné unii třetí nejchudší zemí, ale měla se zároveň stát zemí s nejvyššími příspěvky.

Díky rabatu získává zpět dvě třetiny svého čistého příspěvku, což činí dnes asi 140 miliard korun.. Všechny ostatní země přispívají přiměřeně k velikosti národní ekonomiky – přesto Rakousko, Německo, Nizozemsko a Švédsko jsou osvobozeny od platby čtvrtiny příspěvku.

Nyní, když je Velká Británie jednou z nejbohatších zemí 27členné Unie, převládá názor, že by měl být systém britského rabatu zrušen. Stala by se tak největším přispěvatelem.

Představitelé Velké Británie se ale rabatu nechtějí vzdát a požadují, aby byly výrazně omezeny peníze poskytované z unijních fondů na zemědělskou politiku a regionální pomoc. Po mnoha jednáních Británie nakonec souhlasila s tím, že během sedmi let sníží svůj rabat o zhruba deset miliard dolarů, aby tak pomohla rozvoji deseti nových států EU, především z východní a střední Evropy.

Obrázek 1: Příspěvky jednotlivých států do EU v roce 2003 [19]

1.1.3 3. období (1987-1999)

V roce 1989 byla uskutečněna reforma regionální politiky. Reforma byla reakcí na vstup Španělska a Portugalska, což byly země s méně výkonnou ekonomikou zaměřené na zemědělskou produkci. Bylo rozhodnuto o integraci regionální politiky s částí sociální a částí zemědělské politiky do tzv. strukturální politiky.

Výsledkem reformy byl prvek střednědobého plánování regionálních programů a zavedení principů regionální politiky. Poprvé se objevil koncepční prvek víceletých rozvojových programů.

K druhé reformě strukturálních fondů dochází v roce 1993 po podepsání Maastrichtské smlouvy a to zejména ustavením Kohezního fondu (fondu soudružnosti). Kohezní fond je nástroj, který má pomáhat slabším zemím splnit maastrichtská kritéria. Také byl založen Výbor regionů, který se stal novým poradním orgánem EU.

V roce 1997 představovala regionální politika více než 35 % výdajů celkového rozpočtu Evropské unie. Dlouhodobě je druhou největší položkou po podpoře zemědělské politiky EU. Celkový rozpočet pro regionální politiku EU v období let 1994 až 1999 činil 157 miliard ECU.

1.1.4 4. období (2000-2006)

Období let 2000 až 2006 je charakteristické především snahou po větší efektivnosti využívání finančních prostředků. V rámci této snahy po maximální efektivnosti vynakládaných prostředků bylo přijato i snížení počtu cílů realizovaných v rámci regionální politiky EU [4].

Na madridském zasedání Evropské rady v roce 1997 byla Evropská komise vyzvána, aby vypracovala materiál o rozšiřování EU. Tím vznikl dokument Agenda 2000.

Hlavními prioritami tohoto období jsou :

- větší koncentrace finančních prostředků,
- snížení počtu cílů,
- vyšší efektivita využívání pomoci,
- zjednodušení celého procesu [18].

1.1.5 5.období (2007-2013)

Hlavní zájem politiky soudružnosti v letech 2007-2013 je větší růst a více pracovních míst pro všechny regiony Evropské unie. Na regionální politiku je pro období 2007-2013 vyčleněno 308 miliard eur (v cenách z roku 2004), nebo-li 347 miliard eur (v dnešních cenách), což je 35,7 procent evropského rozpočtu. V tomto období se kohezní politika bude soustředit především na podporu růstu regionálních programů a na stimulování tvorby pracovních míst. Očekává se, že nové nástroje soudružnosti podpoří dodatečný růst ve výši 10 % v zaostávajících regionech, jehož výsledkem bude vznik více než 2,5 miliónu nových pracovních míst. 80 % všech vyčleněných prostředků bude putovat na cíl Konvergence. Kolem 16 % finančních prostředků ze strukturálních fondů bude koncentrováno na cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, to znamená na podporu inovací, udržitelného rozvoje a lepší dostupnost. Zbývající 2 % jsou určena na příhraniční, mezinárodní a meziregionální spolupráci.

V období 2007-2013 budou Evropský fond regionálního rozvoje, Evropský sociální fond a Fond soudružnosti zaměřeny na tři cíle: Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce.

Tabulka 1: Finanční perspektiva Politiky soudružnosti 2007-2013¹ (7)

Cíle	Návrh Komise v %	v mld. EUR	Schváleno Radou v %	v mld. EUR
Konvergence	78,54	264	81,7	251,3
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	17,22	57,9	15,8	48,8
Evropská územní spolupráce	3,94	13,2	2,44	7,5
Celkem		336,1		307,6

¹ Ceny z roku 2004

Konvergence

Pro tento cíl jsou způsobilé regiony, které mají HDP nižší než 75 % průměru EU a regiony s HDP menším než 75 % průměru EU15 a větším než 75 % průměru EU25 (tzv. „phasing-out“ regiony). Cíl Konvergence je zaměřen na podporu růstu a tvorby pracovních míst v nejméně rozvinutých členských zemích a oblastech. Cíl Konvergence je realizován prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) a Evropského sociálního fondu (ESF).

V Evropské Unii se tento cíl bude týkat 84 regionů v 17 členských státech o počtu 154 milionů obyvatel, jejichž HDP je nižší než 75 % průměru Evropské Unie, a na základě přechodného režimu při ztrátě způsobilosti (tzv. „phasing-out“ regiony) dalších 16 regionů s HDP pouze mírně převyšujícím tuto hranici.

Částka dostupná v rámci tohoto cíle je 251,3 miliard EUR, což představuje téměř 82 % celkové sumy. Tato částka se rozdělí mezi konvergenční regiony (177,3 miliard EUR), regiony v přechodném režimu (12,5 miliard EUR) a Fond soudružnosti (61,4 miliard EUR).

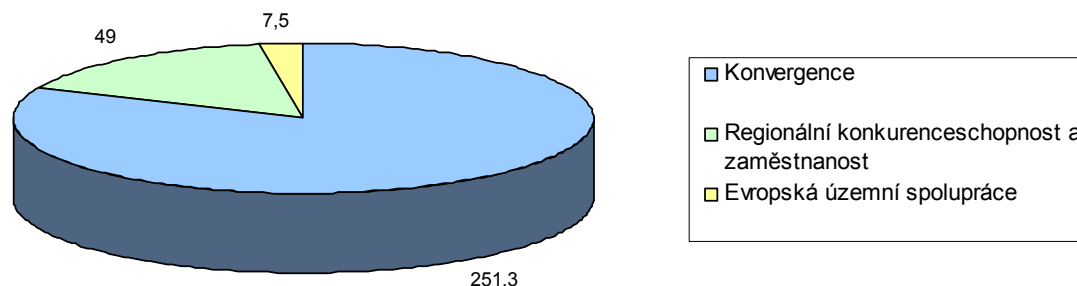
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Do tohoto cíle patří regiony, které nespádají pod cíl Konvergence. Smyslem tohoto cíle je posílení konkurenceschopnosti a přitažlivosti regionů. Snaží se podporovat hospodářské změny prostřednictvím inovací, ekonomiky založené na znalostech a ochrany životního prostředí. V Evropské Unii o počtu 27 členských státech je celkem 168 způsobilých regionů, což představuje 314 milionů obyvatel. Z nich 13 regionů představuje tzv. oblasti „phasing-in“, v nichž se podpora postupně zavádí. Oblasti „phasing-in“ jsou regiony spadající pod cíl 1 v letech 2000-2006 a nespádající pod cíl Konvergence. Tyto regiony obdrží zvláštní finanční podporu díky tomu, že dříve spadaly mezi regiony způsobilé pro cíl Konvergence. Tento cíl se týká regionů v 19 členských státech a počítá se pro něj s částkou 49 miliard EU.

Evropská územní spolupráce

V programovém období 2007-2013 se Iniciativa ES Interreg, tj. podpora další integrace EU spoluprací na příhraniční, mezinárodní a meziregionální úrovni, stává samostatným cílem strukturálních fondů. Jedná se o cíl 3, nazvaný Evropská územní spolupráce. Tento cíl se týká příhraničních regionů nebo regionů patřících do oblastí nadnárodní spolupráce. Má posílit přeshraniční spolupráci prostřednictvím společných místních a regionálních iniciativ a nadnárodní spolupráci.

V příhraničních oblastech žije 181,7 milionů obyvatel (37 % celkové populace EU) a všechny regiony a občané EU spadají do nějaké z oblastí nadnárodní spolupráce. Pro cíl Evropská územní spolupráce je vyčleněna částka 7,5 miliard EUR.

Obrázek 2: Politika soudružnosti – cíle 2007-2013 (v mld. EUR)

1.2 Strukturální fondy EU

Strukturální fondy jsou hlavním fiskálním nástrojem k dosahování ekonomické a sociální soudržnosti Evropské unie. Zdroje z těchto fondů jsou určeny na pomoc méně rozvinutým regionům, regionům potýkajících se strukturálními problémy a na podporu modernizace politik a systémů vzdělávání, odborné přípravy zaměstnanosti. Cíle pro období 2007-2013 budou realizovány pomocí Evropského fondu regionálního rozvoje, Evropského sociálního fondu a Fondu soudružnosti.

1.2.1 Evropský fond regionálního rozvoje

Tento fond byl založen v roce 1975. Fond pomáhá odstraňovat problémy v zaostávajících regionech a v upadajících průmyslových oblastech. Zaměřuje se na investice do výroby určené k vytváření nových pracovních míst. Podporuje realizaci infrastruktury a financuje malé a střední podnikání v problémových regionech.

Pomocí ERDF jsou financovány všechny tři cíle pro období 2007-2013 (Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, Evropská územní spolupráce).

1.2.2 Evropský sociální fond

Evropský sociální fond je nejstarším ze strukturálních fondů. Byl založen v roce 1960, je finančním nástrojem pro realizování Evropské strategie zaměstnanosti. Hlavním posláním ESF je rozvíjení zaměstnanosti, snižování nezaměstnanosti, podpora sociálního začleňování osob a rovných příležitostí se zaměřením na rozvoj trhu práce a lidských zdrojů. Pomáhá rozvíjet

schopnosti lidí, zejména těch, kteří mají zvláštní problémy s hledáním práce, udržením zaměstnání nebo návratem na pracoviště po delší nepřítomnosti.

1.3 Kohezní fond (Fond soudružnosti)

Kohezní fond nepatří mezi strukturální fondy. Vznikl v roce 1994 po podepsání Maastrichtské smlouvy. Byl ustaven k posílení hospodářské a sociální soudržnosti s cílem pomoci nejméně vyspělým členským státům při vstupu do Hospodářské a měnové unii. Pomoc je poskytována na národní úrovni vybraným zemím, jejichž hrubý národní produkt (HNP) na obyvatele je nižší než 90 % průměru EU. Fond soudružnosti poskytuje finanční prostředky na velké investiční projekty v oblastech životního prostředí a dopravy. Míra pomoci poskytovaná Fondem soudružnosti činí asi 80 - 85 % celkových uznatelných nákladů projektu [20].

Tabulka 2: Cíle, strukturální fondy a nástroje 2007-2013 (6)

Cíle	Strukturální fondy a nástroje		
Konvergence	ERDF	ESF	Kohezní fond
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	ERDF	ESF	
Evropská územní spolupráce	ERDF		

1.4 Porovnání období 2000-2006 a období 2007-2013

Ve srovnání s předchozím plánovacím obdobím 2000-2006 se udály v oblasti regionální politiky a politiky soudružnosti tyto významnější změny:

- byly vytvořeny tři nové cíle (Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, Evropská územní spolupráce),
- regionální politika bude fungovat jednodušeji a účinněji, například počet nástrojů byl zredukován ze šesti na tři, nová zásada proporcionality omezí byrokracii, počet kroků při programování se snížil ze tří na dva,
- programy Urban II a Equal z období 2000-2006 jsou začleněni do cílů Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost,

- namísto pravidel Společenství budou platit vnitrostátní pravidla pro způsobilost a po členských státech a regionech se bude žádat více odpovědnosti a průhlednosti při správě finančních prostředků.

Cíle pro období 2000-2006 byly realizovány kromě ERDF a ESF ještě dalšími dvěma strukturálními fondy:

Evropský orientační a záruční fond pro zemědělství (EAGGF) – působí od roku 1962 a z jeho zdrojů je financován rozvoj venkovských oblastí. EAGGF se skládá ze dvou částí – Podpůrné sekce a Záruční sekce. Do systému strukturálních fondů je zahrnuta pouze Podpůrná sekce, která poskytuje podporu pro modernizaci a strukturální zlepšení v zemědělství.

Finanční nástroj pro podporu rybolovu (FIFG) – byl založen roku 1994 za účelem zajištění financování rozvoje přímořských regionů i rybářského odvětví.

Tabulka 3: Srovnání nástrojů a cílů následujícího a předchozího období (4)

Nástroje a cíle			
2000-2006		2007-2013	
Cíl	Finanční nástroj	Cíl	Finanční nástroj
Fond soudružnosti	Fond soudružnosti	Konvergence	ERDF ESF Fond soudružnosti
Cíl 1	ERDF ESF EAGGF FIFG		
Cíl 2	ERDF ESF		
Cíl 3	ESF	Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	ERDF ESF
INTERREG	ERDF	Evropský územní spolupráce	ERDF
URBAN	ERDF		
EQUAL	ESF		
LEADER +	EAGGF		
Rozvoj venkova a restrukturalizace rybářství mimo regiony cíle 1	EAGGF FIFG		
9 cílů	6 nástrojů	3 cíle	3 nástroje

1.4.1 Cíle Regionální politiky EU pro období 2000-2006

Pro období 2000-2006 byly formulovány a schváleny tři cíle, z toho první dva jsou regionální a třetí plošný:

Cíl 1 – Podpora rozvoje zaostávajících regionů – snaha o vyrovnávání regionálních rozdílů, podpora budování infrastruktury. Pomoc je určena všem regionům, které mají úroveň HDP nižší než 75 % průměru EU.

Cíl 2 – Podpora hospodářské a sociální přeměny oblastí, které se potýkají se strukturálními problémy – pomoc oblastem, které nespádají pod cíl 1 a ocitly se v těžké situaci vlivem hospodářských a sociálních změn a dlouhodobě vykazují vysokou míru nezaměstnanosti, nízkou úroveň vzdělanosti, atd.

Cíl 3 – Podpora politiky zaměstnanosti a vzdělání - modernizace školství, snaha o znovuzapojení dlouhodobě nezaměstnaných a pomoc mladým lidem při integraci do pracovního procesu [4].

1.4.2 Iniciativy Společenství pro období 2000-2006

INTERREG – podpora přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce za účelem harmonického, vyváženého a udržitelného rozvoje Společenství jako celku.

LEADER – podpora vysoce kvalitních a náročných integrovaných strategií pro rozvoj venkovských oblastí.

EQUAL – nadnárodní spolupráce zaměřená na boj proti všem formám diskriminace a nerovnosti na trhu práce.

URBAN – podpora hospodářské a sociální regenerace měst a příměstských oblastí procházejících krizovým obdobím [1].

2 Velká Británie

Velká Británie, formálně nazývaná Spojené království Velké Británie a Severního Irsku, je konstituční monarchií. Spojené království je souostrovím, které se táhne od Shetland a Orkneji na severu k ostrovu Wight a Normanským ostrovům na jihu. Spojené království zahrnuje celý ostrov Velká Británie, na kterém se nachází Anglie, Wales a Skotsko, a severní část ostrova Irsko. Celková rozloha Velké Británie je 244,820 km². Hlavním městem je Londýn, který patří mezi nejvýznamnější obchodní, finanční a kulturní centra na světě. Další významná města jsou Birmingham, Liverpool a Manchester v Anglii, Belfast v Severním Irsku, Edinburghu a Glasgow ve Skotsku, a Cardiff ve Walesu.

Tabulka 4: Základní údaje o Velké Británii (21)

Oficiální název	Spojené království Velké Británie a Severního Irsku
Hlavní město	Londýn
Rozloha	244.820 km ²
Počet obyvatel	60 609 153
Složení obyvatel	Angličané 83,6 %, Skoti 8,6 %, Velšané 4,9 %, Irové 2,9 %, Indové 1,8 %, Pákistánci 1,3 %, ostatní 4,8 %
Státní zřízení	konstituční monarchie
Měna	britská libra
Náboženství	anglikánské (27 mil.), římskokatolické (9 mil.), muslimské (1 mil.), presbyteriánské (800 tis.), metodistické (760 tis.), šíitské (400 tis.), hinduistické (350 tis.), židovské (300 tis.)

2.1 Obyvatelstvo

Velká Británie je čtvrtou nejlidnatější zemí v Evropě. Za posledních 150 let se počet obyvatel Velké Británie více než zdvojnásobil, z dvaadvaceti miliónů obyvatel v roce 1851 se zvýšil na současných šedesát miliónů. Spojené království Velké Británie a Severního Irsku je mnohonárodnostní stát složený ze čtyř komunit s národními identitami a náboženstvím. Angličané mají Anglickou církev, Skotové skotskou (presbyterní) a Irové jsou jak katolíci, tak protestanti. Ve Velké Británii žije také značné množství imigrantů hlavně z Irsku, ale i z kolonií, zejména z celého indického subkontinentu a jihozápadní Asie. Tyto skupiny obyvatel se koncentrují především ve velkých městech. V Londýně dnes představují 20 % populace [2].

2.2 Politický systém

Spojené království Velké Británie a Severního Irska je konstituční monarchií s královnou a parlamentem, který se skládá ze dvou sněmoven: Sněmovny lordů (Horní sněmovny) a Dolní sněmovny. Výkonnou moc má pouze Dolní sněmovna. Panovník, který je hlavou anglikánské církve a podle zákona z roku 1700 musí být protestant, má sice určité pravomoci (vybírání ministerského předsedu a rozpouštění parlamentu), ale neuplatňuje je proti vůli vlády či Dolní sněmovny [2].

Politické strany

Ve Spojeném království existují dvě velké politické strany. Od roku 1945 vládne buď Konzervativní strana nebo Labouristé. Třetí větší stranou jsou Liberální demokraté, kteří vznikli v roce 1988, kdy se Liberální strana sloučila se Sociálně demokratickou stranou.

Od roku 1900 do roku 1997 byli kromě dvaceti devíti let u vlády konzervativci. Proto tato britská strana patří k nejúspěšnějším stranám v západní Evropě.

Labouristická strana vznikla v roce 1900 a je nyní u moci od roku 1997. Jejím hlavním představitelem je Tony Blair, který byl do čela Labouristické strany zvolen v červenci 1994.

Největší politické strany působí na území celého Spojeného království, ale ve Skotsku, Walesu a Severním Irsku získávají stále větší podporu strany, které prosazují zájmy těchto regionů. Je to nacionalismus v různých podobách. Ve Skotsku je to Skotská národní strana (SNP) a ve Walesu strana Plaid Cymru [2].

2.3 Monarchie

Královská rodina představuje jeden z nejstabilnějších prvků britského politického systému. V roce 1952 zemřel král Jiří VI. a na trůn nastoupila jeho nejstarší dcera Alžběta. Královna Alžběta II. se narodila 21. dubna 1926 v Londýně a královnou se stala ve 25 letech. V roce 1947 se provdala za prince Filipa. Spolu mají čtyři děti, prince Charlese, princeznu Annu, prince Andrea a prince Edwarda. Alžběta II. je královnou Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, Kanady a dalších území, je hlavou Commonwealthu a hlavou Církve anglické. Následníkem trůnu je nejstarší syn královny, princ waleský, Charles.

Královská práva během staletí ztratila svou úlohu a zůstala pouze ta, která jsou přísně vázaná na pokyn příslušného ministerstva.

Monarcha je oficiálním velitelem ozbrojených sil. Jemu také členové armády a královského letectva skládají přísahu věrnosti.

2.4 Historie

Pro Evropu objevil Británii Caesar, který sem podnikl dvě tažení v letech 55 a 54 před Kristem. Hranici římského dobývání Velké Británie označuje Hadrianova zeď a Antoniova zeď ve Skotsku. Pod římským vlivem se rozvíjela městská centra. Města měla veřejné lázně, vodovodní systém a divadla.

Po odchodu Římanů ve 4. století nastává šestisetleté období anglosaské. Germánské kmeny Sasů, Anglů a Jutů od počátku 5. století osídlují Británii. Anglosasové vytvořili v Británii sedm království. V 8. a 9. století Dánové zničili svými nájezdy tři anglosaská království, vyplenily kláštery a přerušily rozvoj vzdělanosti. V 10. století ohrožovali Brity norští Vikingové, kteří přicházeli z Irska.

Po bitvě u Hastingsu v roce 1066 vystřídali Anglosaskou dynastii Normané. Vilém Dobyvatel usedl sice na trůn, ale zemi musel postupně dobývat. Rod Plantagenetů nastoupil na trůn roku 1154. Patřil k němu i známý Jan, zvaný Bezzemek, který ztratil většinu pevninských držav. V roce 1215 šlechta donutila krále podepsat Magna charta libertatum. Tou panovník potvrdil shromáždění šlechty jako instituci a omezil své pravomoci na vypisování daní.

Epidemie moru v roce 1348 a Stoletá válka s Francií (1337-1453) snížily počet obyvatel na polovinu. Nastupující tudorovské období ale přineslo Británii moc a slávu. Alžbětinská Anglie je známá jako nejvlivnější námořní mocnost. Za její vlády byla vybudována anglikánská církev v čele s panovníkem a také se upevnilo anglické postavení v Irsku [2].

Anglie jako nezávislý státní celek existuje od 10. století. V roce 1284 se spojila Anglie a Wales. Do dnešní podoby se stát prakticky zformoval v roce 1707, kdy se Anglie spojila se Skotskem a tak vzniklo Spojené království Velké Británie. V roce 1801 se legislativně připojilo i Irsko a tím vzniklo Spojené království Velké Británie a Irska. V roce 1921 se až na šest severních provincií oddělilo od Spojeného království Irsko, dnešní název Spojené království Velké Británie a Severního Irska existuje od roku 1927.

Velká Británie po 2. světové válce

Z 2. světové války vyšlo Spojené království výrazně vojensky i hospodářsky oslabeno. Rozpad koloniální říše byl nevyhnutelný. Británie udělila samosprávu Indii, Pákistánu, Barmě a Cejlonu, postupně se osamostatnily i státy Afriky. V polovině 60. let již většina britských zámořských území získala nezávislost, ale většina zůstala volnou součástí Společenství (Commonwealthu). V roce 1948 vznikla Organizace pro evropskou ekonomickou spolupráci, která měla za úkol koordinovat obchod mezi státy zapojenými do Marshallova plánu pomoci při obnovování válkou

zničené Evropy. V roce 1960 se transformovala v Organizaci pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD) a jejími členy se staly nejvyspělejší země světa včetně Velké Británie.

Velká Británie se stala stálým členem Rady bezpečnosti OSN. V dubnu 1949 se stala Británie po podpisu Washingtonské smlouvy jednou ze zakládajících zemí Severoatlantické aliance.

2.5 Ekonomika Velké Británie

Velká Británie je čtvrtou největší ekonomikou na světě. O titul nejsilnější světové hospodářské a průmyslové velmoci přišlo Spojené království rozpadem koloniální říše. Této pozice dosáhla i navzdory nedostatku nejvíce potřebných surovin v průmyslu. Země musí také dovážet 40 % potravinových zásob.

Britská ekonomika je založena zejména na soukromém podnikání, které zabezpečuje přibližně čtyři pětiny celkové produkce a pracovních míst. Sektor služeb se podílí na HDP asi dvěma třetinami.

Velká Británie má velmi silné ekonomické vazby s USA. Spojené království je největším zahraničním investorem v USA, a naopak USA jsou největším zahraničním investorem ve Velké Británii. Téměř 45 % zahraničních investic Velké Británie putuje do USA.

Tabulka 5: Ekonomické údaje za rok 2006 (9)

HDP	303,3 miliard eur
Růst HDP	2,8 %
Inflace	2,8 %
Státní dluh	571,8 miliard liber
Nezaměstnanost	5,5 %
Struktura zaměstnanosti	1 % zemědělství 19 % průmysl 80 % služby

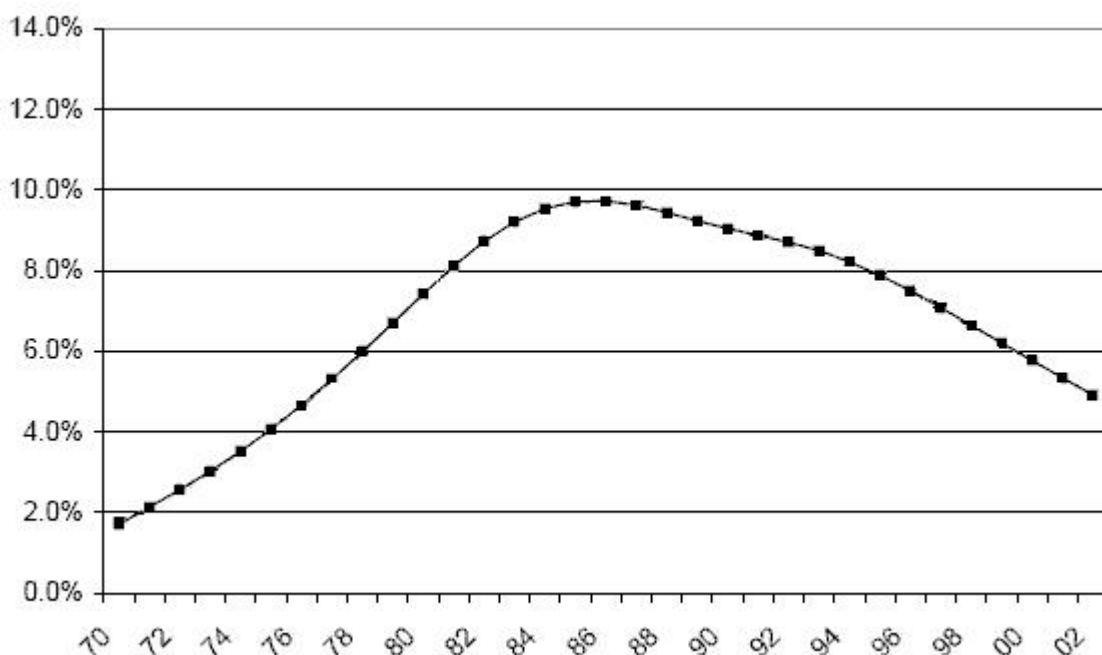
2.6 Průmysl Velké Británie

Velká Británie patří mezi světové průmyslové velmoci. Význam tradičního ocelářství, stejně jako stavby lodí, silně poklesl. K nejúspěšnějším průmyslovým odvětvím patří automobilový průmysl, chemický průmysl, letecký průmysl, biotechnologický a farmaceutický průmysl.

Automobilový průmysl

Automobilový průmysl je důležitou částí britského výrobního sektoru, který se podílí 1,1 % na tvorbě HDP a 12,7 % na celkovém exportu Velké Británie. V roce 2005 bylo ve Velké Británii

vyrobeno 1,6 milionů automobilů, z čehož bylo 74 % určeno pro vývoz. Hlavním cílem vývozu je Evropa, ale významným odběratelem je i Severní Amerika a Asie.

Obrázek 3: Vývoj nezaměstnanosti ve Velké Británii v období 1970-2002 (22)

2.7 Členění Velké Británie

Jak již bylo zmíněno, Spojené království se z historického hlediska dělí na čtyři země: Anglii, Wales, Skotsko a Severní Irsko.

2.7.1 Anglie

Anglie s rozlohou 130 357 km² je největší ze zemí Spojeného království Velké Británie a Severního Irska. Rozkládá se přibližně na dvou třetinách ostrova Velké Británie. V předkřesťanských dobách byla osídlena Kelty. Později se zde vystřídaly vlny různých dobyvatelů, zejména Římanů, Dánů a nakonec Normanů.

Hlavním městem Anglie a zároveň celého Spojeného království je Londýn.

2.7.2 Skotsko

Skotsko je jednou ze základních zemí Spojeného království. Leží na severu ostrova Velké Británie na ploše 78 783 km². Počet obyvatel Skotska je 5 milionů.

Hlavním městem Skotska je Edinburgh. Skotsko se dělí na čtyři části: The Highlands and Islands, North Eastern Scotland, Eastern Scotland a South Western Scotland.

Sektor služeb je hlavní oblastí ekonomického růstu ve Skotsku za poslední desetiletí. Nejlépe se daří finančním a obchodním službám soustředěným v Edinburgu a Glasgow. Mimo Spojené království putuje skotský export hlavně do zemí EU [5].

2.7.3 Wales

Tato historická země leží na západě Velké Británie. Rozloha Walesu je 20 761 km². Angličané dobyli Wales v roce 1282 a svůj právní systém sem rozšířili o dva roky později. Sjednocení obou zemí potvrdil až v roce 1536 parlamentní zákon. Hlavní město Walesu je Cardiff.

V roce 1997 bylo ustanoveno velšské shromáždění. Šedesát členů shromáždění se volí na čtyři roky. Na rozdíl od skotského parlamentu, který má i legislativní pravomoci, jsou pravomoci velšského shromáždění spíše exekutivní a administrativní.

Dříve tu byl převážně těžký průmysl soustředěný kolem uhelných pánví. Těžební průmysl, jeden z tradičních průmyslů ve Walesu, přestal být zdrojem hlavních příjmů a zaměstnanosti. Po uzavření uhelných dolů se rozvinul průmysl s vyspělou technologií. Wales je důležitým výrobcem jednotlivých částí a součástek pro automobilový průmysl.

Kolem 80 % půdy ve Walesu je využíváno pro zemědělské účely. Ve Walesu je kolem 10 miliónů ovcí, to znamená, že je to třikrát víc než obyvatel Walesu. Lesy pokrývají asi 13 % plochy.

Ve Walesu je oficiálním jazykem angličtina i velština. Anglickým jazykem mluví většina obyvatel Walesu, jen malé procento mluví pouze velštinou.

2.7.4 Severní Irsko

Provincie Severní Irsko, která je od zbytku země oddělena Irským mořem, má zvláštní ústavní postavení. Zatímco jižní část Irského ostrova získala roku 1921 nezávislost, šest severních hrabství zůstalo součástí Británie.

Po zostření bojů na konci 60. let byla roku 1969 vyslána do Severního Irska britská armáda, aby tam udržovala pořádek. Roku 1972 byl zrušen ulsterský parlament ve Stormontu. V následujících letech poznamenaly život v zemi boje mezi katolíky a jejich Irskou republikánskou armádou (IRA), která usiluje o sjednocení Irska, na jedné straně a paravojenskými teroristickými skupinami, které podporují spojení s Velkou Británií, na straně druhé [5].

Velkopáteční smlouva z roku 1998 mezi Irskem a Spojeným královstvím potvrdila, že Severní Irsko je součástí Spojeného království, ustavila Shromáždění Severního Irska se 108 členy.

Činnost Shromáždění Severního Irska byla pozastavena 14. října 2002. Zůstala pozastavena až do voleb v roce 2003, ale 30. ledna 2007 bylo shromáždění rozpuštěno. Nové volby do shromáždění se konaly 7. března 2007.

Tabulka 6: Struktura místních a regionálních správních orgánů ve Velké Británii (23)

Země	Správní členění
Anglie	8 regionů s koordinačními funkcemi zastupitelstvo Velkého Londýna 34 hrabství 43 centrálních rad
Skotsko	Skotský parlament 32 centrálních samospráv
Wales	Národní shromáždění 22 centrálních rad
Severní irsko	poloautonomní Shromáždění Severního Irska 26 centrálních rad

3 Regionální politika Velké Británie

3.1 Administrativní dělení Velké Británie podle NUTS

Evropský statistický úřad zavedl v roce 1988 klasifikaci územních jednotek NUTS – La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques (tzv. nomenklatura územních statistických jednotek). Tato klasifikace je určena pro sběr regionálních statistik členských států EU, pro sociálně-ekonomickou analýzu regionů a určování dopadů regionální politiky v rámci EU [3].

Podle NUTS I. se Spojené království dělí na 12 regionů:

1. North East
2. North West
3. Yorkshire and The Humber
4. East Midlands
5. West Midlands
6. East of England
7. Londýn
8. South East
9. South West
10. Wales
11. Skotsko
12. Severní Irsko

Podle NUTS II. se Spojené království dělí na 37 hrabství:

1. Tees Valley, hrabství Durham, Northumberland a Tyne and Wear (North East)
2. Cumbria, Cheshire, Greater Manchester, Lancashire, Merseyside (North West)
3. East Riding and North Lincolnshire, North Yorkshire, South Yorkshire, West Yorkshire (Yorkshire and The Humber)

4. Derbyshire and Nottinghamshire, Leicestershire, Rutland and Northamptonshire, Lincolnshire (East Midlands)
5. Herefordshire, Worcestershire and Warwickshire, Shropshire and Staffordshire, West Midlands (West Midlands)
6. East Anglia, Bedfordshire and Hertfordshire, Essex (East of England)
7. Inner London, Inner London (Londýn)
8. Berkshire, Buckinghamshire, and Oxfordshire, Surrey, East and West Sussex, Hampshire and Isle of Wight, Kent (South East)
9. Gloucestershire, Wiltshire and North Somerset, Dorset and Somerset, Cornwall and Isles of Scilly, Devon (South West)
10. West Wales and The Valleys, East Wales (Wales)
11. North Eastern Scotland, Eastern Scotland, South Western Scotland, Highlands and Islands (Skotsko)
12. Severní Irsko

3.1.1 Charakteristika jednotlivých regionů v Anglii

North East

Severovýchodní Anglie je jeden z devíti oficiálních regionů Anglie. Hlavním městem tohoto regionu je Newcastle. V posledních třiceti letech prošel region velkými změnami. Například mezi rokem 1981 a 1997 region ztratil přes 110 000 pracovních míst v primárním sektoru a zpracovatelským průmyslu. North East patří k nejméně produktivním regionům, nicméně se začíná rozvíjet v nových oblastech, jako je mikroelektronika, biotechnologie a automobilový průmysl.

Průmyslový rozvoj, hlavně těžba uhlí, vedla k nahromadění obyvatelstva v jižním Northumberlandu a ve východním Durhamu.

V období 2000-2006 patřil region North East pod Cíl 2 – hospodářská a sociální podpora oblastí se strukturálními problémy a pod cíl 3 - Podpora politiky zaměstnanosti a vzdělání [46].

North West

Region North West se skládá ze dvou velkoměstských aglomerací Greater Manchester a Merseyside a ze tří hrabství Cheshire, Cumbria, a Lancashire. V městských aglomeracích žije

57 % obyvatel tohoto regionu a hustota obyvatel v těchto oblastech činí kolem 2000 obyvatel na km². Severozápad Anglie zaujímá plochu 14 tisíc km² a žije zde téměř 7 miliónů obyvatel. Hrabství Cumbria se rozkládá na 48 % území regionu North West, ale žije zde pouze 7 % obyvatelstva s hustotou 72 obyvatel na km².

Pro hospodářství tohoto regionu je důležitý především zpracovatelský průmysl, přestože významnou měrou se na výkonu ekonomiky podílí i služby, jejichž nezanedbatelnou součástí je cestovní ruch [46].

V období 2000-2006 patřil region North West pod cíl 1 (oblast Merseyside), pod cíl 2 (Greater Manchester, hrabství Cheshire, Cumbria, a Lancashire).

East Midlands

V minulosti byla zaměstnanost tohoto regionu závislá hlavně na těžbě uhlí v severní části regionu. S úpadkem uhelného průmyslu byly tyto oblasti postiženy velkou nezaměstnaností. Dlouhodobou stagnací trpí i textilní průmysl a po nedávné recesi v 90. letech i strojírenský průmysl.

Této situaci se East Midlands přizpůsobil nejlépe ze všech regionů Velké Británie. Oblast kolem města Derby je centrem strojírenského průmyslu, zejména se vyznačuje leteckým a železničním průmyslem.

Počet obyvatel East Midlands v roce 2005 byl 4,3 miliónů. V porovnání s rokem 2004 je to nárůst o 26 tisíc obyvatel. Nezaměstnanost v tomto regionu je malá, činí kolem 5,6 %. Ve službách je zaměstnáno kolem 71 % obyvatel, v sektoru průmysl je to 27 % a zemědělství zaměstnává 2 % lidí.

V roce 2002 byla míra nezaměstnanosti v regionu East Midlands 4,3 %, zatímco průměr celé Velké Británie byl 5,3. Nicméně zde byly některé oblasti regionu, kde byla nezaměstnanost vyšší než je průměr Velké Británie. Byly to oblasti s velkou koncentrací těžebního a textilního průmyslu, který se dostaly do úpadku. Týká se to Derbyshire, Nottinghamshire a Leicestershire.

V roce 2001 bylo 98 tisíc lidí nezaměstnaných a 28 tisíc obyvatel bylo nezaměstnaných přes rok. Důležitými zaměstnavateli v regionu jsou Rolls Royce a Toyota v Derby, Boots Pharmaceuticals a Imperial Tobacco v Nottinghamu a Siemens v Lincolnu [46].

V období 2000-2006 patřil East Midlands pod Cíl 2 – hospodářská a sociální podpora oblastí se strukturálními problémy, který se v regionu zaměřil na zvýšení zaměstnanosti.

West Midlands

Region West Midlands je jediným regionem ve Spojeném království, který nemá žádné pobřeží. Je zde rozsáhlý systém kanálů, který se zde vybudovaly koncem 18. století a začátkem 19. století. V centru regionu leží město Birmingham, který má kolem jednoho milionu obyvatel, a má nejvyšší hustotu obyvatel v regionu, 3739 obyvatel na km [9] (v roce 2005).

V roce 2003 byla nezaměstnanost v regionu 5,6 %, přičemž počet nezaměstnaných byl u obyvatel mladších 25 let 14,6 %.

Na zaměstnanosti obyvatel se podílí hlavně sužby následované zpracovatelským průmyslem [46].

V období 2000-2006 patřil region West Midlands pod cíl 2 - hospodářská a sociální podpora oblastí se strukturálními problémy.

South West

South West je největším regionem v Anglii s rozlohou 23 837 km [9]. Hlavními městskými centry jsou Bristol a Plymouth. Svými přírodními krásami je region velice atraktivní pro turisty v letních měsících. Poloostrov, na kterém se nachází hrabství Cornwall a Devon, má přes 1000 kilometrů malebného pobřeží. Náhorní oblasti regionu jsou bohaté na archeologické památky, z nichž neznámější je Stonehenge. Díky tomu je pro hospodářství této oblasti velice významný cestovní ruch.

Mezi roky 1982 a 2002 došlo v tomto regionu k nejrychlejšímu růstu obyvatelstva ze všech regionů NUTS 1 ve Velké Británii. Byl zde zaznamenán nárůst o 12,7 %.

Na zaměstnanosti obyvatelstva se opět podílí především služby následované zpracovatelským průmyslem. Nezaměstnanost je v jednotlivých částech regionu poměrně rozdílná, přičemž nejvyšší je v hrabství Cornwall a na Isles of Scilly. V ostatních částech regionu je nezaměstnanost v porovnání se zbytkem UK velmi nízká (například 2,8 % v Wiltshiru a Somersetu, 3.8% v Devonu) [46].

V období 2000-2006 patřila v regionu South West oblast Cornwall a Isles of Scilly pod cíl 1.

East of England

Region East of England má rozlohu 19110 km² a počet obyvatel v roce 2005 byl 5,5 milionů. V regionu se nachází značné množství bažin, které vyžadují rozsáhlé odvodňování, aby bylo možné půdu používat k zemědělským účelům. Region je velice rozmanitý, rozkládá se od okraje Londýna na jihu k odlehlejším pobřežním a venkovským oblastem na severu a východě. Je zde

kolem deseti středně velkých měst, ale region nemá žádné město, které by fungovalo jako centrum regionu. Více jak třetina všech obyvatel East of England žije spíše v oblastech venkovského rázu s méně než 10 tisíci obyvatel. Proto také nebyl tolik zasažen úpadkem těžkého průmyslu v 90. letech, který měl v ostatních regionech za následek velkou nezaměstnanost.

Míra nezaměstnanosti byla v roce 2006 5,2 %. Co se týká struktury zaměstnanosti, 75,5 % lidí je zaměstnáno ve službách, 22,8 % v průmyslu a 1,6 % v zemědělství.

Více jak 71 % celkového území regionu je využíváno pro zemědělství, což je nejvyšší podíl z regionů Anglie kromě East Midlands.

Co se týče služeb, v důsledku atraktivnosti regionu pro turisty významně přispívá k růstu ekonomiky i hotelnictví. Významnou roli v regionu hraje také vzdělávání a výzkum, které se soustřeďují kolem univerzitního města Cambridge [46].

V období 2000-2006 patřil East of England pod cíl 2 - hospodářská a sociální podpora oblastí se strukturálními problémy.

South East

Region South East se vyznačuje nejvyšší mírou zaměstnanosti ve Velké Británii. Míra nezaměstnanosti v roce 2006 byla 4,7 %. South East patří mezi regiony s nejnižším podílem zaměstnaných v průmyslu (21 %) a naopak region má druhý nejvyšší podíl zaměstnaných v sektoru služeb (77,7 %).² Region má také po Londýně nejvíce kvalifikovanou pracovní sílu. Téměř jeden občan z pěti v produktivním věku má vysokoškolské vzdělání [46].

V období 2000-2006 patřil South East pod Cíl 2 – Hospodářská a sociální podpora oblastí se strukturálními problémy [45].

Yorkshire and The Humber

Zatímco v South Yorkshire a West Yorkshire je soustředěn průmysl a obchod, v North Yorkshire a v části East Riding převažuje zemědělství.

V roce 2005 měl region 5,1 milionu obyvatel. Míra nezaměstnanosti činila v roce 2006 5,9 %, což je nad průměrem Velké Británie.

V minulosti se na hospodářství regionu nejvíce podílela těžba uhlí a chov ovcí. Po krizi uhelného průmyslu v 90. letech se region obrátil spíše na modernější průmyslová odvětví, jako například elektrotechnický a potravinářský průmysl [46].

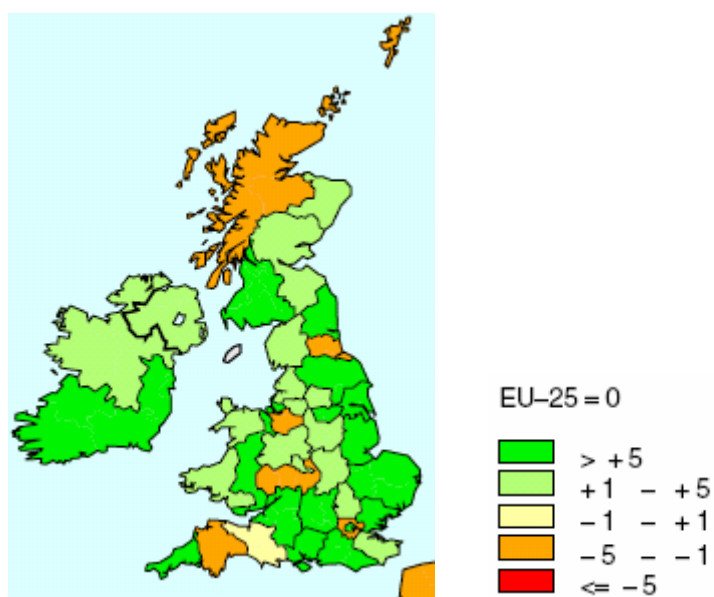
---

² údaje z roku 2003

V období 2000-2006 patřil South Yorkshire v regionu Yorkshire and The Humber pod cíl 1. Pod cíl 2 a cíl 3 patřily oblasti East, North, West Yorkshire a North Lincolnshire.

Londýn

Londýn je hlavním městem UK a zároveň nejvyspělejším regionem ve Velké Británii. Je to nejvýznamnější obchodní a finanční centrum země. Z toho vyplývá, že je Londýn vedoucím regionem co se týče regionálního HDP na hlavu (278 % průměru)³, což je zároveň nejvyšší HDP na jednoho obyvatele v celé Evropské Unii.

Obrázek 4: Změna HDP na obyvatele v % (rok 2003 s porovnáním s rokem 1999) (24)

3.2 Regionální politika Velké Británie 2000-2006

V období 2000-2006 dostala Velká Británie v rámci cíle 1 3,9 miliard liber. Pro tento cíl byly způsobilé tyto regiony: Merseyside, South Yorkshire, Cornwall and the Scilly Isles, and West Wales and the Valleys. Kromě těchto oblastí patřily pod cíl 1 ještě dvě přechodná území: Highlands and Islands ve Skotsku a Severní Irsko, které spadlo pod zvláštní program PEACE. Pro cíl 2 získala Velká Británie 3,1 miliard liber a týkal se 14 milionů obyvatel Velké Británie. A nakonec pro cíl 3 obdržela Velká Británie 3 miliardy liber. Kromě toho Spojené království přijalo kolem 960 milionů EUR na financování čtyř Iniciativ Společenství: EQUAL, LEADER +, INTERREG III., URBAN II.

---

³ údaj z roku 2003

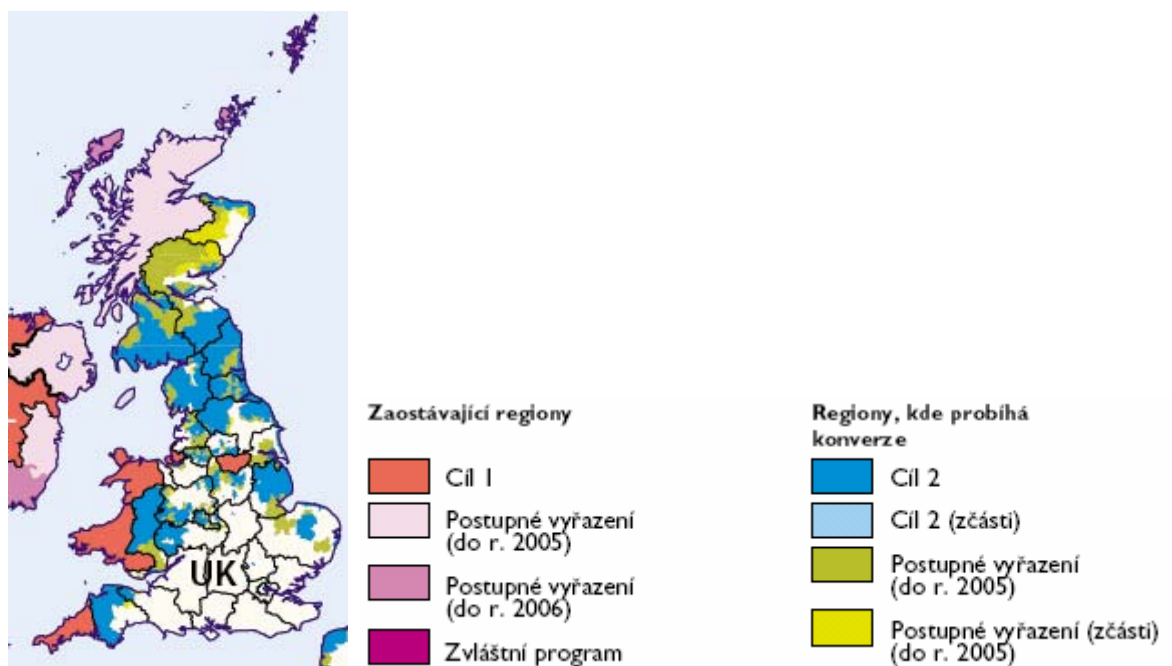
Rozdělení finančních prostředků mezi Iniciativy bylo následující:

INTERREG – 362 milionů EUR

EQUAL – 376 milionů EUR

LEADER – 106 milionů EUR

URBAN – 117 milionů EUR

Obrázek 5: Rozdělení finanční pomoci ve Velké Británii (2000-2006) (25)

3.2.1 Cíl 1

Během období 2000-2006 byly ve Velké Británii realizovány tyto programy vztahující se pod cíl 1:

- Severní Irsko- přechodná podpora (phasing -out region)
- North West - Merseyside
- South West - Cornwall a Isles of Scilly
- Yorkshire and The Humber - South Yorkshire
- Wales - West Wales a the Valleys
- Skotsko - Highlands and Islands – přechodná podpora (phasing-out region)

SEVERNÍ IRSKO

PROGRAM PEACE II.

Evropská unie pomáhá při jednáních o míru a usmíření v Severním Irsku a příhraničních oblastech Irska od roku 1995 prostřednictvím dvou odlišných mírových programů. Mezi roky 1995-1999 to byl Zvláštní program na podporu míru a usmíření (PEACE I) a Program EU pro mír a usmíření (PEACE II) v letech 2000-2004.

Tyto programy poskytovaly okolo 100 milionů EUR ročně celému Severnímu Irsku a příhraničním oblastem Irska. Oba programy měly stejný cíl – posílit pokrok směřující k mírové stabilní společnosti a podpořit usmíření. Oba přispívaly k činnostem hospodářské obnovy a oba byly poskytovány prostřednictvím místních prováděcích orgánů.

Program PEACE II, vztahující se na období 2000-2004, představuje celkové výdaje 708 milionů EU, z toho 531 milionů pochází ze strukturálních fondů. Program se podílel na spolufinancování 4000 projektů. Pro léta 2005-2006 bylo přiděleno 60 milionů EUR ročně na úvěry pro PEACE.

Pro program PEACE II. bylo stanoveno pět klíčových priorit:

1. Hospodářská obnova

Tato priorita se zaměřuje na realizaci ekonomických příležitostí daných mírovými možnostmi a současně má dojít k nahrazení zaměstnanosti, která byla ztracena v tradičních odvětvích a pomoci jednotlivcům zaměstnaným v těchto sektorech v přechodu k udržitelné zaměstnanosti.

2. Sociální integrace, zahrnutí do společnosti a usmíření

Opatření v rámci této priority se zaměřují na příležitosti a potřeby jak v městských, tak i venkovských oblastech napříč celým regionem. Zvláštní pozornost je věnována zranitelným skupinám, oblastem nejvíce zasaženým konfliktem, oblastem se slabou infrastrukturou apod.

3. Lokálně založená regenerace a rozvojové strategie

Tato opatření konsolidují zvláštní přístupy vůči místním potřebám rozvinutým v rámci programu PEACE I. Směřují skrze místně založené regenerační strategie vedené místními strategickými partnery a regionálními „task forces“, jež jsou citliví na místní potřeby a kteří podporují nové pracovní vztahy.

4. Podpora vnějších a rychle se vyvíjejících regionů

Tato priorita je zařazena pro povzbuzení konstruktivnějšího dialogu s ostatními regiony EU k ekonomickým, sociálním a environmentálním záležitostem a k zahraniční podpoře pozitivního image mírovější společnosti.

5. Přes-hraniční spolupráce

Opatření v této oblasti podporují hospodářskou, sociální a kulturní přes-hraniční spolupráci a má zajistit strategický rámec pro podporu přes-hraničních iniciativ a projektů napříč rozdílnými sektory a organizacemi – veřejnými, dobrovolnými a neziskovými, privátními, jež přispívají vytváření míru, smíření a většímu vzájemnému porozumění [43].

Tabulka 7: Finanční prostředky podle prioritních oblastí (mil. EUR) (26)

Priorita	Celkové náklady	Příspěvek EU	Veřejná pomoc
1	238,855	170,740	227,611
2	182,475	131,500	175,339
3	143,068	103,000	137,330
4	38,377	27,530	36,708
5	112,528	79,400	105,880
Technická pomoc	25,956	18,790	25,057
Celkem	741,258	530,960	707,925

NORTH WEST – MERSEYSIDE

První program, který patřil pod cíl 1, v Merseyside probíhal již v letech 1994-2000. V té době se uskutečnilo 4 690 projektů, na které bylo investováno 605 milionů liber. Navzdory obrovskému zlepšení v ekonomice v 90. letech, Merseyside byl kvalifikován pro cíl 1 i v období 2000-2006.

Peníze ze strukturálních fondů zde byly použity na posílení ekonomického výkonu v oblasti.

Ačkoliv by měl program skončit v roce 2006, formálně bude ukončen v roce 2009.

Vliv finančních prostředků, proudících z EU do této oblasti, je viditelný. Před začátkem období 2000-2006 mělo Merseyside HDP 72,5 % průměru EU. Již v roce 2002 vzrostlo HDP na 76,13 %. A v roce 2005 činilo HDP 83,44 % průměru EU. V posledních 5 letech bylo vytvořeno přes 40 000 pracovních míst. V posledních 12 měsících byl zaznamenán největší nárůst zaměstnanosti ve stavebnictví (9,2 %) a ve finančních službách (9,1 %). Míra nezaměstnanosti v prosinci 2006 byla 4,1 %. Zatímco v roce 1991 bylo nezaměstnaných mužů 16,1 % a

nezaměstnaných žen bylo 7,1 %. Celkové náklady na projekty v rámci cíle 1 pro období 2000-2006 byly odhadnuty na 2,3 miliardy liber.

Pro Merseyside byly určeny čtyři priority:

1. Rozvoj podnikání

Tato priorita se zaměřila na obchod a konkurenceschopnost. Cílem bylo zvýšení ekonomiky Merseyside. Priorita 1 se stala primárním mechanismem pro tvorbu růstu HDP.

2. Rozvoj lidského potenciálu

Priorita byla zaměřena na zvýšení kvalifikace pracovních sil a na zmírnění sociálních a ekonomických rozdílů v Merseyside. Toho se snažila tato priorita docílit pomocí snížení nezaměstnanosti a zvýšení zaměstnatelnosti.

3. Rozvoj území

Cílem této priority byl celkový rozvoj území z důrazem na růst zaměstnanosti a hospodářství a rozvoj dopravních sítí. Součástí strategického územního rozvoje byly i marketingové aktivity zaměřené na propagaci nejatraktivnějších oblastí regionu.

4. Rozvoj tzv. „Pathways Communities“

Jako Pathways Communities“ jsou označovány nejzaostalejší oblasti s největšími sociálními a ekonomickými problémy. Cílem této priority bylo snížit rozdíly mezi těmito oblastmi a zbytkem Merseyside a vytvořit tak soudržnou společnost. Nástroji k dosažení tohoto cíle byly podpora celoživotního vzdělávání, podnikání a snaha začlenit na pracovní trh i osoby pohybující se na okraji společnosti.

Tato priorita přispěla k tomu, že bylo v celém regionu North West vytvořeno od roku 2000 do roku 2004 180 000 nových míst. Kromě toho se snížil počet lidí bez kvalifikace z 19 % v roce 2000 na 17 % v roce 2005 [48].

SOUTH WEST – CORNWALL A ISLES OF SCILLY

Ačkoliv je region South West jeden z nejvíce prosperujících regionů ve Velké Británii, existují uvnitř South West velké rozdíly v úrovni ekonomiky (Tabulka 8). V roce 1999 byl Cornwall (spolu s Isles of Scilly) klasifikován jako region spadající pod cíl 1, protože ekonomika Cornwallu zaostávala za evropským průměrem. Celkově dostal Cornwall z evropských fondů 800 milionů liber. I když po skončení období 2000-2006 došlo v tomto regionu k velkému

zlepšení, Cornwall byl znovu identifikován jako region mající relativně slabou ekonomiku v porovnání s průměrem EU.

Pro oblast Cornwall a Isles of Scilly bylo určeno 5 priorit:

1. Podpora malých a středních podniků

Cílem této priority je zvýšení konkurenceschopnosti podniků a podpora podnikání především v oblasti Cornwall a Isles of Scilly.

2. Strategické investování

Záměrem priority 2 bylo vyhledávání vhodných oblastí pro nové investice, které měly přispět k ekonomickému rozvoji a růstu zaměstnanosti.

3. Rozvoj lidského kapitálu

Jedná se o zvýšení kvalifikace a flexibility pracovních sil, podpora celoživotního vzdělávání, podpora zaměstnanosti žen a zajištění stejného přístupu a pracovní trh pro všechny skupiny obyvatelstva.

Dalšími dvěma prioritami byly **Ekonomický rozvoj společnosti a modernizace zemědělství a Podpora regionální rozmanitosti.**

Tabulka 8: HDP na 1 obyvatele (v %) v South West a v jeho sub-regionech (31)

HDP na 1 obyvatele	2002	2003
South West	108,9	108,1
Gloucestershire, Wiltshire and North Somerset	133,9	133,5
Dorset and Somerset	95,4	95,3
Cornwall and Isles of Scilly	72,6	75,8
Devon	90,4	86,4

SOUTH YORKSHIRE

Mezi roky 1994-1999 patřil South Yorkshire společně se zbytkem regionu Yorkshire and Humber pod cíl 2, který usiloval o odvrácení průmyslového úpadku. Základní příčinou tohoto úpadku byl South Yorkshire, který postrádal velký množství pracovních míst. Ačkoliv programy cíle 2 významně přispěly k rozvoji regionu v mnoha ohledech, ekonomika South Yorkshiru stále klesala. HDP se zde dostalo pod 75 % průměru EU, a proto byl South Yorkshire identifikován v následujícím období 2000-2006 pro cíl 1. Pokles ekonomiky v South Yorkshire v letech

1979-1995 byl kritický a region se s tím nedokázal vypořádat tak dobře jako ostatní britské regiony. Hlavně díky tomu, že zde byla velká závislost na těžebním a ocelářským průmyslu. Cíl 1 v South Yorkshire celkově stál 2,1 miliardy liber, z toho 730 milionů liber pochází z evropských fondů.

Po roce 2000 byl zaznamenán v South Yorkshire značný ekonomický růst. Zatímco v roce 2000 míra zaměstnanosti byla v South Yorkshire 69,5 %, v roce 2005 to bylo 72,1 %. Nicméně je to stále pod průměrem Velké Británie. Jedním z cílů programu strukturálních fondů bylo snížení počtu nekvalifikovaných lidí v produktivním věku. V roce 2000 byl podíl lidí bez kvalifikace v South Yorkshire 22 %. Do roku 2005 se počet těchto lidí snížil o 39 500 na 16,7 %. Přesto to zůstává stále největší podíl co se týče regionu Yorkshire and The Humber. HDP od roku 2000 rostlo také mnohem rychleji než v ostatních regionálních ekonomikách. Zatímco roku 2000 nebylo HDP ani 75 % průměru EU, v roce 2004 se HDP vyšplhalo na 94,9 % průměru EU.

Tohoto výrazného zlepšení bylo dosaženo díky následujícím šesti prioritám Cíle 1: Stimulace rozvoje technologicky náročných odvětví, Modernizace podniků a zvyšování jejich konkurenceschopnosti, Podpora vzdělávání a rozvoje pracovních sil, Podpora hospodářského rozvoje ve vybraných lokalitách, Podpora investic prostřednictvím strategického územního plánu, Zprostředkování finančních prostředků úspěšným programům.

OBLAST ZÁPADNÍHO WALESU A THE VALLEYS

Oblast West Wales a je charakteristická rozptýleností sídel a venkovským obyvatelstvem, zatímco oblast The Valeys na jihu Walesu je spíše městským regionem. Ekonomická aktivita v regionu je poznamenána restrukturalizací. Důlní průmysl, který zde hrál dříve dominantní roli, zcela zanikl.

West Wales a The Valleys byly kvalifikovány pro cíl 1 v období 2000-2006. Celkem zde bylo rozděleno 1,9 miliardy EUR z prostředků strukturálních fondů. Pomocí těchto finančních prostředků chtěl Wales přispět k růstu HDP a k vytvoření 40 000 pracovních míst. Toho mělo být dosaženo pomocí následujících šesti priorit:

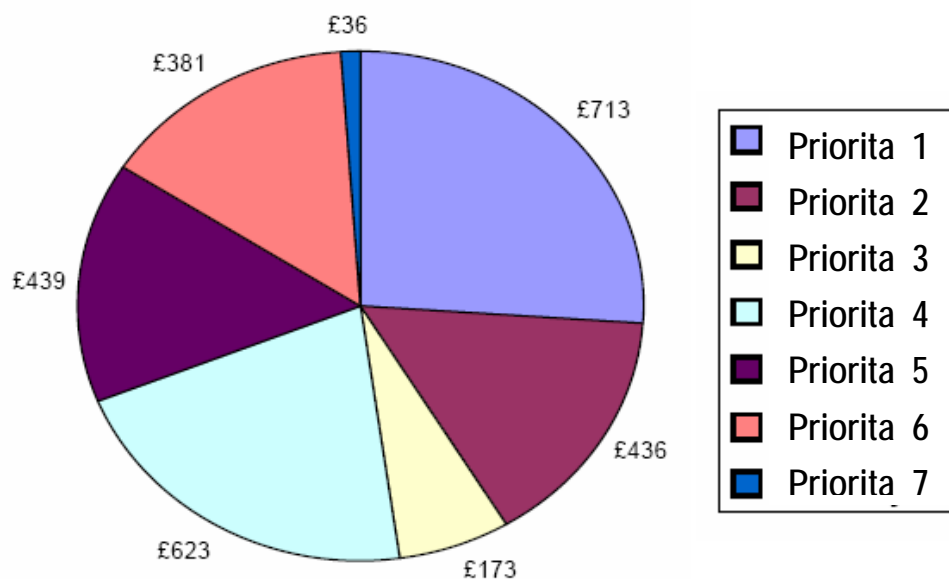
- 1. Rozvoj malých a středních podniků.**
- 2. Rozvoj inovací a vzdělávání.**
- 3. Společenská a ekonomická obnova.**
- 4. Rozvoj lidského potenciálu.**

5. Rozvoj venkova a udržitelnost použití přírodních zdrojů.

6. Strategický rozvoj infrastruktury.

Existuje ještě sedmá priorita, technická asistence, která pomáhá realizovat programy.

Přestože díky těmto prioritám došlo v regionu k určitému zlepšení, nepřesáhl HDP 75 % průměru EU, a proto byl tento region i pro další období zařazen do cíle 1 – Konvergence.

Obrázek 5: Rozdělení finančních prostředků podle jednotlivých priorit v západním Walesu a The Valleys (v mil. librách) (27)

HIGHLANDS AND ISLANDS

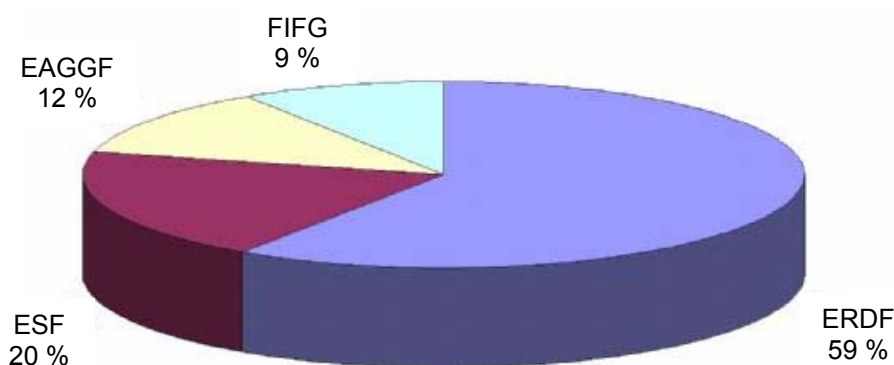
V období 2000-2006 patřily Highlands and Islands mezi tzv. phasing-out regiony. Předchozí období 1994-1999 (kdy tato oblast patřila pod cíl 1) bylo natolik úspěšné, že Highlands and Islands již nebyly dále způsobilý pro cíl 1. V tomto období se významně investovalo do dopravy, komunikací a životního prostředí.

Pro období 2000-2006 bylo pro tento region vyčleněno 878 milionů EUR, z toho strukturální fondy přispěly částkou 319 milionů EUR. Tento program zahrnoval čtyři klíčové priority: 1. Růst konkurenceschopnosti, tvorba nových pracovních míst, 2. Tvorba podmínek pro regionální konkurenceschopnost, 3. Rozvoj lidského potenciálu, 4. Pomoc zemědělským oblastem.

Po tomto období se nicméně zjistilo, že se HDP v této oblasti znovu nachází na méně než 75 % průměru EU před jejím rozšířením na 25 států. Proto bude v období 2007-2013 spadat tato oblast alespoň částečně do cíle 1. Tato oblast dále čelí problémům s velkými periferními oblastmi s malou hustotou zalidnění. Představuje jednu z nejméně lidnatých oblastí v Evropě.

Tabulka 9: Rozdělení financí podle priorit v Highlands and Islands (28)

Priorita	Celkové náklady	EU příspěvek
1	196	74
2	315	106
3	122	60
4	233	73
Technická asistence	8	4
Celkem	876	319

Obrázek 6: Dotace EU podle jednotlivých strukturálních fondů (Highlands and Islands) (29)

3.2.2 Cíl 2

Cíl 2 podporuje hospodářskou a ekonomickou přeměnu v regionech se strukturálními problémy. Tento cíl zahrnuje téměř 14 milionů obyvatel, což je 24 % celkové populace Velké Británie. Celkem Spojené království obdrželo 4,6 miliardy EUR v rámci cíle 2. Pro období 2000-2006 byly oblasti se strukturálními obtížemi rozděleny do čtyř kategorií: průmyslové, venkovské, městské a rybářské oblasti.

NORTH EAST

Region North East prošel významnými strukturálními změnami díky úpadku loďařského, ocelářského, strojírenského a těžebního průmyslu. V roce 1998 činila nezaměstnanost 7,8 %. Díky podpoře EU se nezaměstnanost v roce 2006 snížila na 6,1 %.

Pro cíl 2 v North East bylo vyhrazeno 1,9 miliardy EUR, z toho dotace ze strukturálních fondů činila 746 milionů EUR. Cíl 2 se týká celého regionu North East, to znamená kolem 2,3 milionů lidí.

Byly stanoveny čtyři klíčové priority:

- 1. Podpora podnikatelů.**
- 2. Růst malých a středních podniků, rozvoj podnikání.**
- 3. Podpora pracovních příležitostí.**
- 4. Zaměřit se na společnost [30].**

Úpadek tradičního průmyslu vytvořil velký tlak na společnost a na sociální struktury. Priorita má podpořit rozvoj zaměstnatelnosti obyvatel.

Tabulka 10: Rozdělení financí podle fondů v North East (30)

Příspěvek EU	ERDF	ESF
Celkem: 746 milionů EUR	610 milionů EUR	135 milionů EUR
100 %	81,83 %	18,17 %

EAST OF ENGLAND

Cíl 2 v East of England zahrnuje oblasti Luton, Southend, Waveney and Great Yarmouth, Breckland, North Norfolk, the Fens a East Suffolk. Celkem zde žije kolem 450 000 lidí. Celkové náklady na cíl 2 byly 431 milionů EUR, z toho příspěvek ze strukturálních fondů byl 164 milionů EUR.

Program se zabýval třemi prioritami:

- 1. Podpora pro malé a střední podnikání.**
- 2. Rozvoj klíčových oblastí a sektorů.**
- 3. Ekonomická obnova společnosti [45].**

EAST MIDLANDS

Celkové náklady na cíl 2 v East Midlands byly kolem 1 miliardy EUR, z toho 393 milionů EUR byla dotace ze strukturálních fondů.

V této oblasti byly vyčleněny tři klíčové priority:

1. **Podnikání a inovace.**
2. **Vhodné prostředí pro investice.**
3. **Rovnovážený rozvoj společnosti [45].**

WEST MIDLANDS

Cíl 2 zahrnoval téměř polovinu obyvatelstva regionu West Midlands. Celkové náklady na cíl 2 zde byly 2,3 miliardy, z toho příspěvek EU činil 889 milionů EUR.

Tři klíčové priority:

1. **Rozvoj rozmanitosti a růstu podnikání** – na tuto prioritu bylo celkově vynaloženo téměř 1,2 miliard EUR.
2. **Tvorba podmínek pro růst zaměstnanosti** – tato priorita stála celkem 791 milionů EUR.
3. **Podpora rozvoje společnosti** - celkem vynaloženo 352 miliard EUR.

SOUTH EAST

Na území spadající pod cíl 2 v South East žije 88 tisíc lidí. Celkové náklady na cíl 2 zde činily 102 milionů EUR, z toho dotace z EU, konkrétně z ERDF, byla ve výši 37,8 milionů EUR.

Čtyři klíčové priority a jejich financování:

1. **Rozvoj podnikání a inovací** – 24 milionů EUR
2. **Územní rozvoj** – 40 milionů EUR
3. **Kultura a životní prostředí** – 25 milionů EUR
4. **Ekonomický rozvoj společnosti** – 10,2 milionů EUR

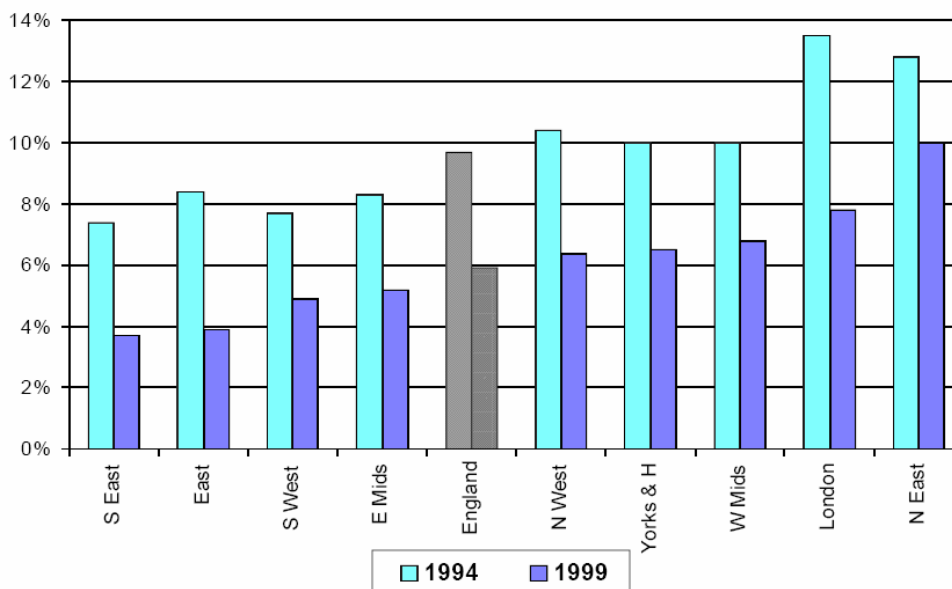
3.2.3 Cíl 3

Cíl 3 byl v období 2000-2006 financován Evropským sociálním fondem. ESF navrhuje podporu pro trh práce v členských státech. Pomáhá zvýšit zaměstnatelnost obyvatel. Cíl 3 zahrnuje celé území Velké Británie kromě oblastí patřících pod cíl 1. Tento cíl je rozdělen na tři operační programy: Anglie, Wales a Skotsko. Severní Irsko nepatří pod cíl 3, protože je celé způsobilé pro Cíl 1.

OPERAČNÍ PROGRAM V ANGLII

Cíl 3 v Anglii zahrnuje celou Anglii kromě oblastí patřících pod cíl 1: Cornwall a Isles of Scilly, Merseyside a South Yorkshire. Hlavními cíly tohoto programu je rozvoj politiky pracovního trhu a tím bojovat proti nezaměstnanosti a rovné příležitosti pro všechny a podpora lidí na okraji společnosti. Na obrázku 8 je dobře viditelné, že v období 1994-1999 v Anglii bylo co se týče míry nezaměstnanosti úspěšné. Míra nezaměstnanosti zde podstatně klesla v každém regionu Anglie. Během následujícího období se míra nezaměstnanosti dále snižovala. Například v roce 2006 byla míra nezaměstnanosti v North East 6,5 %, v North West 5,2 %.

Obrázek 7: Míra nezaměstnanosti v jednotlivých regionech Anglie (1994-1999) (49)

North East – celkem dostal tento region za období 2000-2006 od ESF 297 milionů liber. Do roku 2004 fond pomohl více než 660 projektům.

North West – obdržel celkem 515 milionů liber. Do roku 2004 pomocí ESF získalo kvalifikaci přes 60 000 lidí.

Yorkshire and The Humber – získal od ESF 451 milionů liber. Do roku 2004 pomohl fond více 100 000 účastníkům.

East Midlands – v období 2000-2006 obdržel region celkem 174 milionů liber.

West Midlands – tento region dostal od ESF celkem 372 milionů liber. Do roku 2004 pomohl fond více jak 30 000 lidem z etnických menšin.

East of England – obdržel v období 2000-2006 od ESF celkem 206 milionů liber.

Londýn – hlavní město získalo celkem 423 milionů liber. Do roku 2004 pomohl fond více jak 83 tisícům lidí z etnických menšin.

South East – získal pro období 2000-2006 od ESF částku 247 milionů liber a do roku 2004 pomohl více jak 110 tisícům lidí.

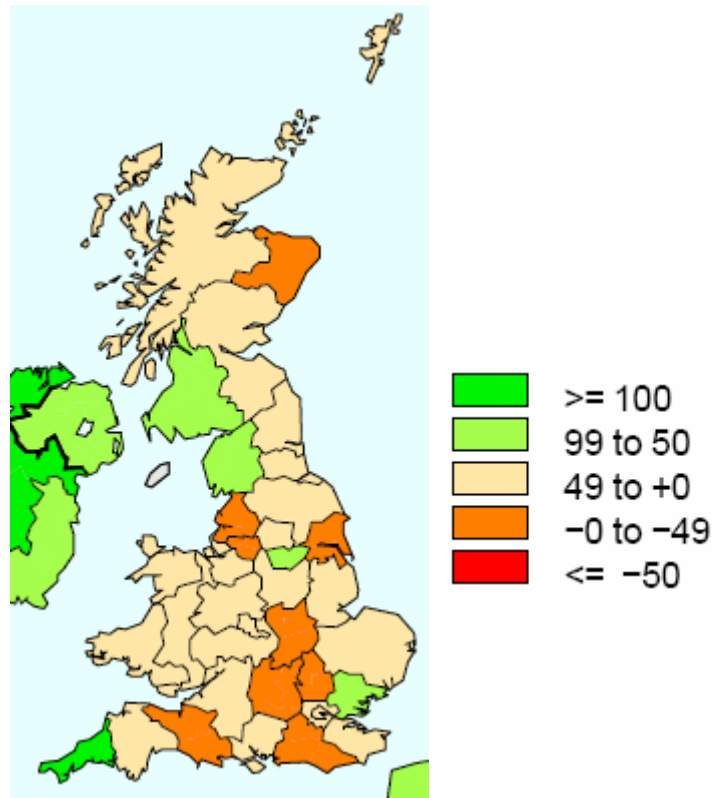
South West – obdržel od ESF pro období 2000-2006 celkem 218 milionů liber a pomohl získat kvalifikaci téměř 25 tisícům lidí.

OPERAČNÍ PROGRAM VE WALESU

Pod cíl 3 spadá ve Wales East Walesm, který obdržel dotaci ze ESF 138 milionů EUR. Hlavními prioritami tohoto cíle ve Walesu je rozvoj trhu práce, celoživotního vzdělávání, podporovat konkurenceschopnost podniku a pomoc lidem, kteří se nacházejí na okraji společnosti. Do roku 2004 těžilo z tohoto programu přes 54 000 lidí.

OPERAČNÍ PROGRAM VE SKOTSKU

ESF přispělo na operační program ve Skotsku částkou 310 milionů liber. Cíl 3 ve Skotsku zahrnuje tři oblasti: South of Scotland, East of Scotland a West of Scotland. Prioritami operačního programu ve Skotsku bylo zvýšení zaměstnanosti, snížit počet lidí vyloučených ze společnosti, celoživotní vzdělávání, zvýšení adaptability pracovních sil a podpora podnikatelů. Od roku 1997, kdy míra nezaměstnanosti činila 8,7 %, se každým rokem postupně snižuje. V roce 2006 byla míra nezaměstnanosti 5,1 %.

Obrázek 8: Růst zaměstnanosti mezi roky 2000-2005 na 1000 obyvatel⁴

3.2.4 Interreg III

Iniciativa Interreg III se dělí na tři programové části:

- Interreg III A – podporuje spolupráci příhraničních oblastí.
- Interreg III B – podporuje nadnárodní spolupráci.
- Interreg III C – mezinárodní spolupráce napříč celou Evropskou Unii.

Iniciativa Společenství Interreg III je realizována celkem v sedmi projektech. Tři projekty spadají pod část Interreg III A. Jsou to projekty Kent – East Sussex s Francií, Wales – Irsko a Severní Irsko – Irsko. Další tři projekty patří pod část Interreg III B. Je to oblast Atlantiku, region Severní moře a severozápadní Evropa. Spojené království je také zapojeno do programu Interreg III C. Tento program je realizován za spolupráce celého území a jeho sousedních zemí. Interreg III C se dělí na čtyři zóny: Severní, Východní, Jižní a Západní zónu. Velká Británie spadá pod zónu Západní.

---

⁴ European Labour Force Survey, 2000-2005

KENT A EAST SUSSEX – FRANCIE

Tento program je výsledkem anglicko – francouzské spolupráce, který byl zaměřen na podporu příhraniční spolupráce mezi oblastmi South East a severní Francií. Na francouzské straně jsou do projektu zapojeny oblasti Nord-Pas de Calais, Seine-Maritime a the Somme a na anglické straně jsou to čtyři hrabství: Brighton and Hove, East Sussex, Kent a Medway. Program měl podpořit větší integraci prostřednictvím posílení spolupráce a propagací atraktivnosti regionu.

Celkově na tento program bylo vyčleněno 108 milionů EUR a bylo realizováno kolem 400 projektů. Nejmenší projekt stál 22 600 EUR a realizovala ho střední škola Pierre de Coubertin v Calaise. A nejdražší projekt stál 8,7 milionů EUR a realizovalo ho hrabství Kent.

WALES – IRSKO

Iniciativa Interreg III A ve Walesu a Irsku realizovala společné irsko – welšské projekty se zaměřením na podporu udržitelného rozvoje příhraničních regionů prostřednictvím jednotného přístupu k ekonomickému a sociálnímu rozvoji. Program zahrnuje východní část Irska a západní Wales (viz. Příloha 4). Celková částka vyčleněna na tento program byla 65,5 milionů EUR, z toho 47,6 milionů EUR byla dotace od ERDF [32].

SEVERNÍ IRSKO – IRSKO

Iniciativa Společenství Severní Irsko – Irsko byla schválena Evropskou Komisí 22. března 2002. Program zahrnuje celé Severní Irsko a hraniční oblasti v Irsku (Donegal, Leitrim, Sligo, Cavan, Monaghan a Louth). Hlavním cílem programu je zesílit ekonomickou a sociální soudržnost ve společnosti pomocí územního rozvoje a podpory infrastruktury a životního prostředí. V období 2000-2006 bylo vyčleněno pro tyto oblasti 182 milionů EUR, přičemž ERDF se na této částce podílelo 134 miliony EUR.

OBLAST ATLANTIKU

Program Atlantická oblast se rozkládá na území o rozloze 856 420 km² a žije zde celkem 76 milionů obyvatel. Tato oblast je charakteristická určitou nesourodostí v geografických a ekonomických podmínkách. Nadnárodní Atlantická oblast je složena z pěti členských států: Španělsko, Portugalsko, Francie, Irsko a Velká Británie (viz. Příloha 2). Hlavním cílem tohoto

programu je podporovat soudružnost této oblasti a zlepšit její ekonomiku a konkurenceschopnost. Tento program financovala ERDF částkou 67 milionů EUR [33].

REGION SEVERNÍ MOŘE

Do programu Severní moře patří sedm zemí: Švédsko, Dánsko, Německo, Nizozemí, region Flemish v Belgii, Norsko a Velká Británie. Celkem zde žije 62 milionů lidí. Tuto oblast spojuje mnoho stejných problémů které se snaží regiony „Severního moře“ řešit společnými silami.

Program měl za cíl hlavně rozvíjet účinný dopravní a komunikační systém, který by vylepšil spojení mezi zemědělskými, městskými a pobřežními oblastmi.

Program je financován prostřednictvím ERDF a příspěvky od všech zúčastněných zemí. Celkový rozpočet tohoto programu je 269 milionů EUR, z toho ERDF přispěla částkou 134 milionů EUR. Tento program pokračuje i v období 2007-2013 pod názvem Interreg IV B. Mapa regionu Severní moře je uvedena v Příloze 1.

SEVEROZÁPADNÍ EVROPA

Program „North West Europe“ je výsledkem příhraniční spolupráce mezi Belgií, Francií, Německem, Irskem, Lucemburskem, Nizozemí, Švýcarskem (vnější partner) a Velkou Británií (viz. Příloha 3). Tento program zahrnuje oblast o rozloze 787 400 km², což se rovná čtvrtině celkové rozlohy EU, a žije zde přibližně 171 milionů obyvatel.

Program se snažil docílit větší vyrovnanosti územního rozvoje, zlepšení spolupráce a společných činností v oblasti udržitelného rozvoje. také se snažil vylepšit přístupnost této oblasti pomocí zvýšení letecké, vlakové a vodní dopravy.

Celkové náklady na projekt činily 656,6 milionů EUR, přičemž příspěvek z ERDF představoval částku 330,5 milionů EUR.

ZÁPADNÍ ZÓNA

Program Interreg III C představuje meziregionální spolupráci a zahrnuje celé území EU. K tomu aby bylo možné program realizovat, území EU bylo rozděleno do čtyř zón (sever, západ, východ a jih). Velká Británie patří do západní zóny společně s Belgií, Francií, Německem, Irskem,

Lucemburskem a Nizozemí. Cílem této Iniciativy je zlepšit efektivitu politických nástrojů k dosažení regionálního rozvoje a soudružnosti.

Celkové náklady na Iniciativu III C byly 500 milionů EUR, příspěvek z ERDF činil 300 milionů EUR. Pro západní zónu bylo z této částky vyčleněno 74 milionů EUR [34].

3.2.5 URBAN II.

V dubnu 2000 Komise odstartovala program URBAN II. pro období 2000-2006. URBAN II je financován z ERDF a celkově na tento program bylo uvolněno 728 milionů EUR. Velká Británie dostala od ERDF celkem 124,3 milionů EUR a z této částky byly financovány tyto oblasti:

- Belfast (Severní Irsko) – 10,623 milionů EUR
- Bristol (South West) – 10,648 milionů EUR
- Burnley (North West) – 11,426 milionů EUR
- Clyde Waterfront (Skotsko) – 12,881 milionů EUR
- Derby (East Midlands) – 11,088 milionů EUR
- Halifax (Yorkshire and the Humber) – 12,629 milionů EUR
- Hetton and Merton (North East) – 11,447 milionů EUR
- Peterborough (East) – 11,126 milionů EUR
- Stockwell (London) – 9,982 milionů EUR
- Thames Gateway (South East) – 11,825 milionů EUR.
- West Wrexham (Wales) – 10,623 milionů EUR [47]

3.2.6 Příklady projektů v období 2000-2006 ve Velké Británii

CUC – THE COMBINED UNIVERSITY OF CORNWALL

CUC, Kombinovaná univerzita Cornwall, je jedním z mnoha úspěšných projektů spolufinancovaných ze strukturálních fondů EU. Cílem projektu bylo vytvořit podmínky pro univerzitní vzdělání v oblasti Cornwall a udržet tak kvalifikovanou pracovní sílu v regionu. Před vznikem této univerzity studovalo spousta mladých lidí mimo tento region a jen málo absolventů se po ukončení studia navrátila zpět do regionu Cornwall.

Celý projekt stál kolem 120 milionů liber, přičemž 65 milionů liber bylo investováno do výstavby nového studentského kampusu a do renovace dalších vzdělávacích institucí v Cornwallu [35].

PROJEKT EDEN

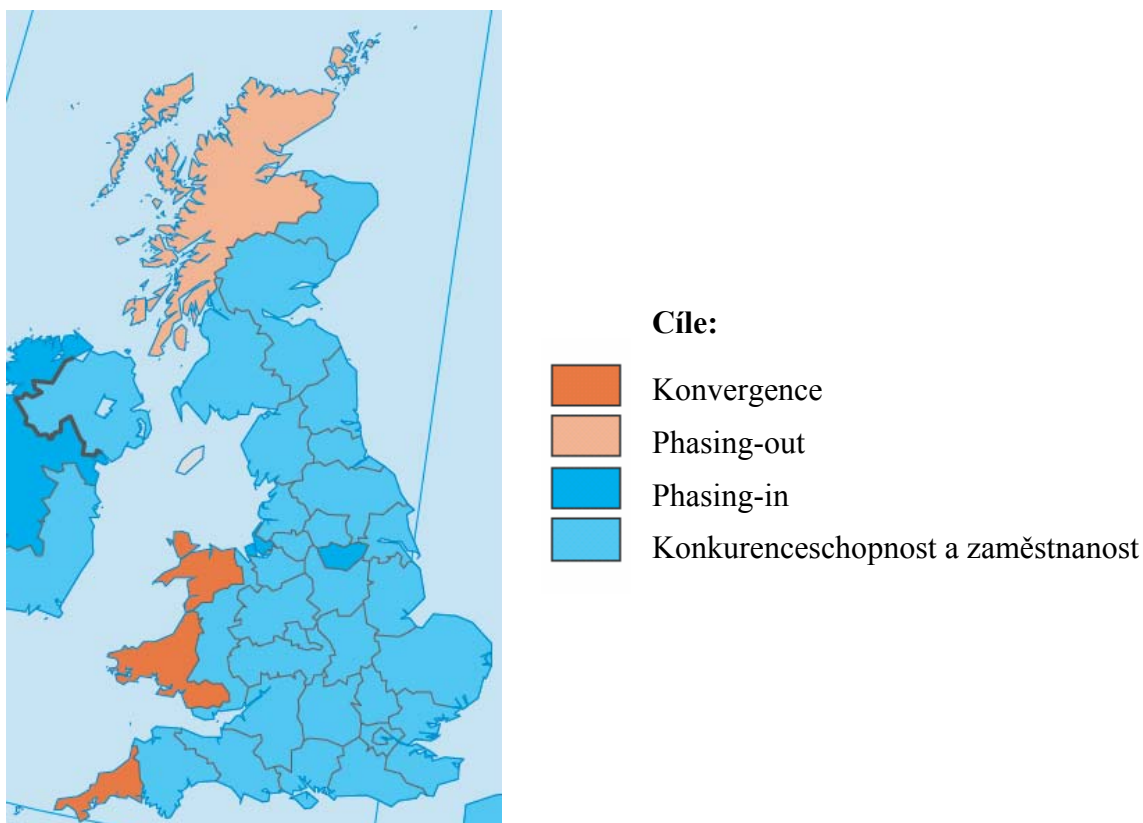
Eden je úspěšným projektem oblasti Cornwall v regionu SouthWest. Výsledkem projektu Eden bylo vystavění dvou obrovských skleníků (tzv. Biomů). Tyto skleníky se věnují pěstování rostlin a plodin z tropických oblastí. Eden zde pořádá výstavy, semináře, přednášky a výzkumné projekty pro veřejnost a školy. Cílem je prezentovat co nejširší veřejnosti nutnost ochrany životního prostředí a ukázat, co nám příroda dává.

Evropský regionální a rozvojový fond přispěl na projekt Eden částkou 25 milionů liber. Celkové náklady na tento projekt byly 133 milionů liber. Tento projekt přinesl místní ekonomice 613 milionů liber. Eden se těší z velké návštěvnosti. V letech 2004-2005 Eden navštívilo 1,25 milionů lidí [36].

3.3 Regionální politika Velké Británie 2007-2013

Ačkoliv je Spojené království Velké Británie a Severního Irska celkově bohatou zemí, nepodílí se na tomto blahobytu všechny regiony stejnou měrou. I když si regionální rozvoj velkou měrou Britové financují sami, některé regiony Spojeného království dále přijímají významné finanční prostředky z Evropské unie. Například Iniciativa URBAN II celkově stála v období 2000-2006 271,921 milionů EUR, z toho příspěvek EU činil 124,300 milionů EUR.

Spojené království přijme přibližně 2,7 miliardy EUR pro financování cíle Konvergence, to znamená pro nejchudší regiony. Pro cíl Konvergence jsou způsobilé regiony **Cornwall a Isles of Scilly, západní Wales a The Valleys** (viz obrázek 9). Dále pod cíl Konvergence patří region **Highlands and Islands** ve Skotsku, který má HDP menší než 75 % průměru EU15 a větší než 75 % průměru EU25 (tzv. phasing – out regiony). Do oblasti phasing – in spadají regiony **Merseyside a South Yorkshire**. To jsou regiony, který v letech 2000-2006 patřily pod cíl 1, ale teď již nespádají pod cíl Konvergence. Pod cíl Konkurenceschopnost a zaměstnanost pak spadají všechny ostatní regiony. Pro financování tohoto cíle Velká Británie přijme přibližně 7,1 miliard EUR (viz tabulka 11).

Obrázek 9: Způsobilé regiony ve Velké Británii pro období 2007-2013 (11)

V období 2007-2013 bude ve Velké Británii 2,75 miliónů obyvatel (4,6 % všech obyvatel) žít v regionech patřících pod cíl Konvergence. V období 2000-2006 žilo pro srovnání v regionech patřících pod cíl 1 5,02 miliónů obyvatel (8,4 % populace). Strukturální fondy poskytnou Spojenému království na tři nové cíle 10,6 miliard EUR pro období 2007-2013. Ve srovnání s předchozím obdobím je to asi o 5 miliard EUR méně.

Tabulka 11: Financování regionů ze strukturálních fondů v období 2007-2013 (v mld. EUR) (11)

	Konvergence			Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost		Evropská územní spolupráce	Celkem
	Kohezní fond	Konvergence	Phasing-out	Phasing-in	Konkurenceschopnost		
Rozdělení financí v EU27	69,5	199	13,9	11	43,5	8,723	347
Rozdělení financí ve Velké Británii		2,7	0,17	0,9	6,2	0,7	10,6

3.3.1 Národní strategický referenční rámec (NSRF)

Národní strategický rámec představuje základní programový dokument Velké Británie pro využívání fondů Evropské unie v období 2007-2013. Tento dokument vychází z povinností členského státu definovaných v návrzích nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudružnosti. NSRF se zabývá cíly Konvergence, Konkurenceschopnost a zaměstnanost a programy strukturálních fondů. V tomto dokumentu je také uvedeno rozdělení finančních prostředků ze strukturálních fondů jednotlivým regionům ve Velké Británii pro následující sedmileté období.

Národní strategický referenční rámec ustanovil tři obecné priority pro budoucí čerpání ze strukturálních fondů: Podnikání a inovace, Znalosti a zaměstnanost a Enviromentální a společenská udržitelnost.

Britská vláda rozděluje finance pro cíl Konkurenceschopnost v rámci ERDF na základě kritérií, kterými jsou populace a úroveň inovací a podnikání. Co se týče ESF, britská vláda užívá následující kritéria: počet nezaměstnaných, počet lidí v produktivním věku bez žádné kvalifikace a počet lidí v produktivním věku s nízkou kvalifikací.

3.4 Budoucnost Regionální politiky EU a Velké Británie

Role Velké Británie v evropské integraci je i nadále kontroverzní. V mnoha aspektech integrace je Británie ostražitá a také neochotná k hlubší integraci. Sice podporuje zvýšení významu role EU v rámci světové ekonomiky a aktivnější zapojení její ekonomiky do světového obchodu, ale na straně druhé je i nadále výrazným odpůrcem vyšší politické integrace. Britská suverenita je hodnotou, o níž nelze smlouvat, ani jakkoliv jednat.

Regionální politika je důležitou součástí EU a její význam přetrvává i v následujícím období 2007-2013. A to hlavně díky přistoupení nových zemí do EU v roce 2004 a 2007. Na její financování byla vyčleněna třetina rozpočtu EU. V budoucnosti se bude financování EU zaměřovat právě na nově přistupující země a proto bude do rozvinutějších regionů Velké Británie proudit méně finančních prostředků než dříve.

4 Výsledky aplikace regionální politiky EU na regionální rozvoj Velké Británie

Velkého pokroku v regionální politice Velké Británie bylo dosaženo zejména v oblasti snížení nezaměstnanosti, která byla výsledkem úpadku tradičního průmyslu v 90. letech. Od roku 1990 do roku 1994 zaniklo ve Velké Británii neuvěřitelných 900 000 míst. Spojené království muselo pochopit, že je třeba restrukturalizovat. Dnes je již z hlediska tvorby hrubého domácího produktu dominantní sektor služeb.

Největší pokles nezaměstnanosti v regionech Velké Británie proběhl v letech 1994-1999, kdy se na některých místech nezaměstnanost snížila až o polovinu. Například v East of England klesla nezaměstnanost z 8,4 % v roce 1994 na 4 % v roce 1999 (Obrázek 7) a v regionu South East poklesla nezaměstnanost z 7,7 % v roce 1994 na 3,8 % v roce 1999. Významný pokles nezaměstnanosti zaznamenalo v období 1994-1999 i hlavní město Londýn, kde se snížila z 13,5 % v roce 1994 na 7,9 % v roce 1999 (Obrázek 7). Snížení míry nezaměstnanosti bylo dosaženo také díky projektům zaměřených na tvorbu pracovních míst, na podporu podnikání a na pomoc při získávání nové kvalifikace. Co se týče období 2000-2006, nezaměstnanost v některých regionech dále klesala, například v regionu North East činila v roce 1998 7,8 % a do roku 2006 se nezaměstnanost snížila na 6,1 %. Ve Skotsku činila nezaměstnanost v roce 1997 8,7 % a v roce 2006 se i díky finanční pomoci ze strukturálních fondů snížila na 5,1 %.

Mezi roky 2000-2005 nejvíce vzrostla zaměstnanost v Cornwallu v regionu South West, v Cumbrii v regionu North West a v South Yorkshiru v regionu Yorkshire and The Humber, kde stoupla míra zaměstnanosti z 69,5 % v roce 2000 na 71,9 % v roce 2005 (Obrázek 8).

Pomocí cíle 3 (Podpora politiky zaměstnanosti a vzdělání) v období 2000-2006 se podařilo v regionech Velké Británie vytvořit nová pracovní místa a snížit počet lidí bez kvalifikace. Konkrétně v regionu North West bylo vytvořeno od roku 2000 do roku 2004 180 000 nových pracovních míst a v oblasti Merseyside (v období 2000-2006 patřící pod cíl 1) bylo za posledních pět let vytvořeno 40 000 nových míst. Počet lidí bez kvalifikace se v regionu North West snížil z 19 % v roce 2000 na 17 % v roce 2005 a od roku 2000 do roku 2004 zde získalo pomoci ESF kvalifikaci přes 60 000 lidí. V South Yorkshiru vzniklo v období 2000-2004 53 000 nových pracovních míst a podařilo se zde snížit počet nekvalifikovaných lidí v produktivním věku z 22 % v roce 2000 na 16,7 % v roce 2005.

Co se týče jednotlivých regionů Velké Británie, největšího růstu v období 2000-2006 dosáhly oblasti Merseyside v regionu North West a South Yorkshire v regionu Yorkshire and The Humber. Oba regiony patřily v letech 2000-2006 pod cíl 1 – Pomoc regionům zaostávajícím ve vývoji. Během této doby zde došlo ke vzniku mnoha nových pracovních míst a k výraznému růstu zaměstnanosti a v následujícím období 2007-2013 již nebyla tato území zahrnuta do prvního cíle Konvergence. V Merseyside bylo v roce 1991 16,1 % nezaměstnaných mužů a 7,1 % nezaměstnaných žen, dnes činí míra nezaměstnanosti v Merseyside 4,1 %. Před začátkem období 2000-2006 bylo HDP v Merseyside 72,5 % průměru EU, v roce 2005 již HDP činilo 83,44 % průměru HDP. V South Yorkshire rostlo od roku 2000 HDP mnohem rychleji než v ostatních regionech Velké Británie. V roce 2000 nebylo HDP ani 75 % průměru EU, do roku 2004 se HDP vyšplhalo na 94,9 % průměru EU.

V Severním Irsku probíhal v letech 1994-1994 speciální program PEACE I a v letech 2000-2004 program PEACE II. Zpětné hodnocení programu PEACE I a průběžné hodnocení programu PEACE II bylo provedeno společně v roce 2003. Hodnocení programu PEACE I dospělo k závěru, že program úspěšně podpořil usmíření a rovněž přinesl jasné zlepšení v oblasti pracovních příležitostí, odborné přípravy a rozvoje podnikání. Průběžné hodnocení programu PEACE II uvádí, že se program při výběru projektů více zaměřil na kritéria míru a usmíření, a dále uvádí, že velká část projektů přesahovala hranice komunit.

Průběžné hodnocení jasně stanovilo potřebu dalších činností pro budování míru a doporučilo, aby byla zaměřena větší pozornost na činnosti, které přímo podporují usmíření. Bylo tedy rozhodnuto o prodloužení programu až do roku 2006 [43].

Závěr

Spojené království si dobře uvědomuje nutnost regionální politiky a její možnosti. Velká Británie se již delší čas v mezinárodním měřítku těší jednomu z nejvyšších hospodářských růstů zejména ve srovnání s ekonomikami zemí EU (Příloha 6). Nicméně jsou ve Velké Británii stále oblasti, které svou ekonomikou zaostávají za ostatními regiony.

Cílem této bakalářské práce bylo zjistit, pomocí metody analýzy a syntézy, jaký efekt měla aplikace regionální politiky EU na regionální rozvoj ve Velké Británii.

Regionální politika Velké Británie zaznamenala podstatný úspěch v období 2000-2006 v oblasti zaměstnanosti (Příloha 7). Díky projektům financovaných ze strukturálních fondů se podařilo vytvořit v regionech Velké Británie mnoho nových pracovních míst a tím snížit nezaměstnanost. Snížil se také počet oblastí patřících pod cíl 1 Konvergence. V období 2000-2006 žilo v regionech patřících pod cíl 1 5,02 miliónů obyvatel (8,4 % populace). V období 2007-2013 bude ve Velké Británii žít v regionech patřících pod cíl Konvergence 2,75 miliónů obyvatel (4,6 % všech obyvatel).

Úspěšně probíhají i projekty Interreg III. Tyto projekty přeshraniční spolupráce jsou pro Velkou Británii důležité zvláště proto, že je ostrovním státem izolovaným od zbytku Evropy. Tato Iniciativa pomáhá Velké Británii upevňovat dobré vztahy zvláště s okolními státy západní Evropy.

Pro Velkou Británii je stále důležitá finanční pomoc EU, zvláště pro podporu zaměstnanosti a odborných znalostí, i v následujícím období. Velká Británie bude i v letech 2007-2013 přijímat finanční prostředky z Evropské Unie na cíl 1 a to pro oblast Cornwall, Isles of Scilly, West Wales a The Valley. Nicméně přistoupení deseti nových členských států v roce 2004 a dále Bulharska a Rumunska v roce 2007 do EU znamená pro Velkou Británii postupné snižování dotací EU. Zatímco pro období 2000-2006 dostala Velká Británie dotaci 16,596 miliard EUR, pro následující období byla tato částka snížena na 10,6 miliard EUR.

Seznam použité literatury

- [1] FIALA, P.; PITROVÁ, M. *Evropská unie*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2003. 743 s. ISBN 80-7325-015-2
- [2] ROVNÁ, L. *Kdo vládne Británii?* Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2004. 280 s. ISBN 80-86429-27-X
- [3] SKOKAN, K. *Evropská regionální politika v kontextu vstupu České republiky do Evropské unie*. Ostrava: Repronis Ostrava, 2003. 114 s. ISBN 80-7329-023-5
- [4] WOKOUN, R. *Regionální a strukturální politika Evropské unie: obecná východiska, implementace a monitorování*. Praha : Oeconomica, 2004. 78 s. ISBN 80-245-0734-X
- [5] *Všechno o zemi*. Praha: Readers Digest Výběr, s.r.o., 2000. ISBN 80-86196-17-8
- [6] *Key Objectives* [online]. [cit. 2007-03-13]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/object/index_en.htm>
- [7] *Investing in Europe's Member States and regions*[online]. [cit. 2007-04-09] Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/slides/2007/cohesion_policy2007_en.ppt>
- [8] *Monthly Inforegio Newsletters* [online]. [cit. 2007-04-19]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/newsroom/newslet137/137_05_cs.pdf>
- [9] *National Statistics* [Online]. Dostupný z WWW: <http://www.statistics.gov.uk/>
- [10] *Scottish Economic Report, December 2006* [online] [cit. 2007-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.scotland.gov.uk/Resource/Doc/161489/0043849.pdf>>
- [11] *Cohesion Policy 2007-2013* [online]. [cit. 2007-04-10]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/fiche/uk_en.pdf>
- [12] *UK Economy* [online]. [cit. 2007-04-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.scotland.gov.uk/Publications/2006/12/19143801/8>>
- [13] *Final National Strategic Reference Framework for Structural Funds, Territorial Cooperation and the Final Assisted Areas Map in the UK for 2007-2013* [online]. [cit. 2007-03-

26]. Dostupný z WWW:

<<http://www.lga.gov.uk/Documents/Agenda/regen%20and%20transport/151106/Item%204.pdf>>

[14] *Programme Information – Atlantic Area* [online]. [cit 2007-05-04]. Dostupný z WWW:

<<http://www.interregiii.org.uk/piaa.shtml>>

[15] *Ireland/Wales in Context* [online]. [cit. 2007-05-04]. Dostupný z WWW:

<<http://www.interreg.ie/main.html>>

[16] *Introduction to the Programme* [online]. [cit. 2007-05-04]. Dostupný z WWW:

<<http://www.interregiii.org.uk/articleiiiicg.shtml>>

[17] *Regionální a strukturální politika Evropské unie* [online]. [cit. 2007-02-14]. Dostupný z

WWW: <<http://www.euroskop.cz/40542/110834/clanek/regionalni-a-strukturalni-politika-evropske-unie/uvod/>>

[18] *Vznik a vývoj regionální politiky v EU* [online]. [cit. 2007-02-14]. Dostupný z WWW:

<<http://www.euroskop.cz/40542/110836/clanek/regionalni-a-strukturalni-politika-evropske-unie/vznik-a-vyvoj-regionalni-politiky-v-eu/>>

[19] *Britský rabat* [online]. [cit. 2007-05-08]. Dostupný z WWW:

<http://www.bbc.co.uk/czech/specials/173_euro_cash/page5.shtml>

[20] *Kohezní fond* [online]. [cit. 2007-03-15]. Dostupný z WWW:

<<http://www.euroskop.cz/40542/110839/clanek/regionalni-a-strukturalni-politika-evropske-unie/kohezni-fond-fond-soudrznosti-/>>

[21] *Velká Británie* [online]. [cit. 2007-03-12]. Dostupný z WWW:

<<http://www.mzv.cz/wwwo/mzv/stat.asp?StaID={955012B6-EF1E-4D7E-A930-36B10AFE10E4}>>

[22] *Centre for Economic Performance* [online]. [cit. 2007-04-06]. Dostupný z WWW:

<<http://cep.lse.ac.uk/pubs/download/dp0600.pdf>>

[23] *Struktura místních a regionálních správních orgánů v členských státech* [online]. [cit.

2007-03-14]. Dostupný z WWW:

<http://www.cor.europa.eu/document/press/cor_at_a_glance_cs.pdf>

[24] *Regions: Statistical Yearbook 2006* [online]. [cit. 2007-04-05]. Dostupný z WWW:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-AF-06-001-02/EN/KS-AF-06-001-02-EN.PDF>

[25] *Evropská unie regionům* [online]. [cit. 2007-04-15]. Dostupný z WWW:

<http://oldwww.upol.cz/resources/geography/predmety/KGG_RPRR/KGG_RPRR_02.pdf>

- [26] *Případové studie Operační programy a jejich analýza a komparace zkušeností z relevantních oblastí EU-15* [online]. [cit. 2007-04-07]. Dostupný z WWW:
<http://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/Case_studies.pdf>
- [27] *West Walws and The Valleys Objective 1* [online]. [cit. 2007-04-02]. Dostupný z WWW:
<<http://www.wefo.wales.gov.uk/resource/ProgComp18065.pdf>>
- [28] *Highlands and Islands Special Transitional Objective 1 Programme* [online]. [cit. 2007-04-05]. Dostupný z WWW:
<http://ec.europa.eu/regional_policy/country/prordn/details.cfm?gv_PAY=UK&gv_reg=ALL&gv_PGM=1999GB161DO005&LAN=5>
- [29] *The Highlands and Islands Partnership Programme, Fund Categories* [online]. [cit. 2007-04-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.hipp.org.uk/programme/categories.html>>
- [30] *North East of England Objective 2 Programme* [online]. [cit. 2007-04-06]. Dostupný z WWW:
<http://ec.europa.eu/regional_policy/country/prordn/details.cfm?gv_OBJ=ALL&gv_PAY=UK&gv_reg=ALL&gv_THE=ALL&gv_PGM=2000GB162DO005&LAN=5>
- [31] *Annual Performance Report 2005-2006* [online]. [cit. 2007-04-18]. Dostupný z WWW:
<<http://www.southwestrda.org.uk/region/economy/regional-information.shtm>>
- [32] *Ireland/Wales in Context* [online]. [cit. 2007-05-04]. Dostupný z WWW:
<<http://www.interreg.ie/main.html>>
- [33] *Programme Information – Atlantic Area* [online]. [cit. 2007-05-04]. Dostupný z WWW:
<<http://www.interregiii.org.uk/piaa.shtml>>
- [34] *Introduction to the Programme* [online]. [cit. 2007-05-04]. Dostupný z WWW:
<<http://www.interregiii.org.uk/articleiiiicg.shtml>>
- [35] *About CUC* [online]. [cit. 2007-05-04]. Dostupný z WWW:
<<http://www.cuc.ac.uk/about-cuc.htm>>
- [36] *Eden Project* [online]. [cit. 2007-04-28]. Dostupný z WWW:
<<http://www.edenproject.com/>>
- [37] *UK Economy* [online]. [cit. 2007-05-08]. Dostupný z WWW:
<<http://www.scotland.gov.uk/Publications/2006/06/27171110/9>>
- [38] *Northern Ireland Economic Overview* [online]. [cit. 2007-05-06]. Dostupný z WWW:
<<http://www.detini.gov.uk/cgi-bin/downutildoc?id=1580>>
- [39] *Programme Complement Interreg III B Atlantic Area 2000-2006* [online]. [cit. 2007-05-04]. Dostupný z WWW:
<http://www.bmwassembly.ie/interreg/3b_docs/final_programme_complement.pdf>

- [40] *North Sea Programme* [online]. [cit. 2007-05-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.interregnorthsea.org/projects-in-your-area.asp>>
- [41] *Find a project in your area* [online]. [cit. 2007-05-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.nweurope.org/page/document.php?p=178>>
- [42] *Interreg III A – Eligible Areas* [online]. [cit. 2007-05-07]. Dostupný z WWW: <http://www.wefo.wales.gov.uk/resource/Interreg%20III_Map4404.pdf>
- [43] *Úřední věstník Evropské unie* [online]. [cit. 2007-04-17]. Dostupný z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/cs/oj/2005/c_157/c_15720050628cs01470148.pdf>
- [44] *GDP per capita (PPC) by country and year* [online]. [cit. 2007-05-04]. Dostupný z WWW: <http://www.eustat.es/elem/ele0002500/tbl0002542_i.html>
- [45] *Government Offices for the English Regions* [online]. [cit. 2007-04-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.gos.gov.uk/national/>>
- [46] *Portrait of the Regions* [online]. [cit. 2007-04-03]. Dostupný z WWW: <<http://circa.europa.eu/irc/dsis/regportraits/info/data/en/uk.htm>>
- [47] *Urban II: financing* [online]. [cit. 2007-04-08]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/urban2/budget_en.htm>
- [48] *Merseyside Objective 1 Programme* [online]. [cit. 2007-04-05]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/country/prordn/details.cfm?gv_PAY=UK&gv_reg=ALL&gv_PGM=1999GB161DO002&LAN=5>
- [49] *Operational Programme for England* [online]. [cit. 2007-04-18]. Dostupný z WWW: <http://www.esf.gov.uk/_docs/ESF%20-%20OP%202004.pdf>

Seznam příloh

Příloha 1 - Interreg III B Oblast Severního moře

Příloha 2 - Interreg III B Oblast Atlantiku

Příloha 3 - Interreg III B Severozápadní Evropa

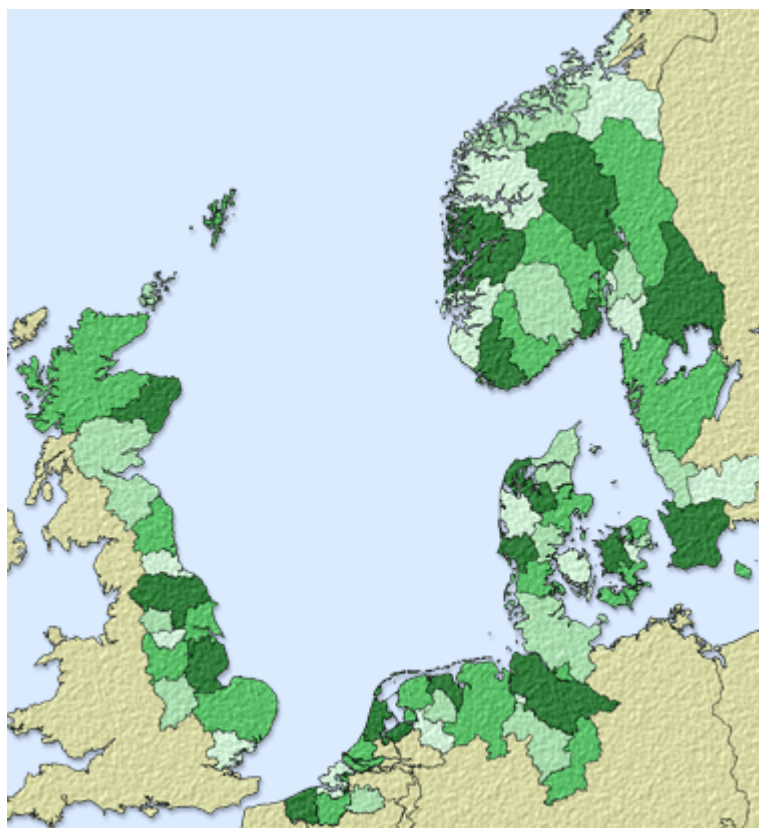
Příloha 4 - Interreg III A Wales – Irsko

Příloha 5 - Hrubá přidaná hodnota v regionech UK 1994-2004 (v mil. liber)

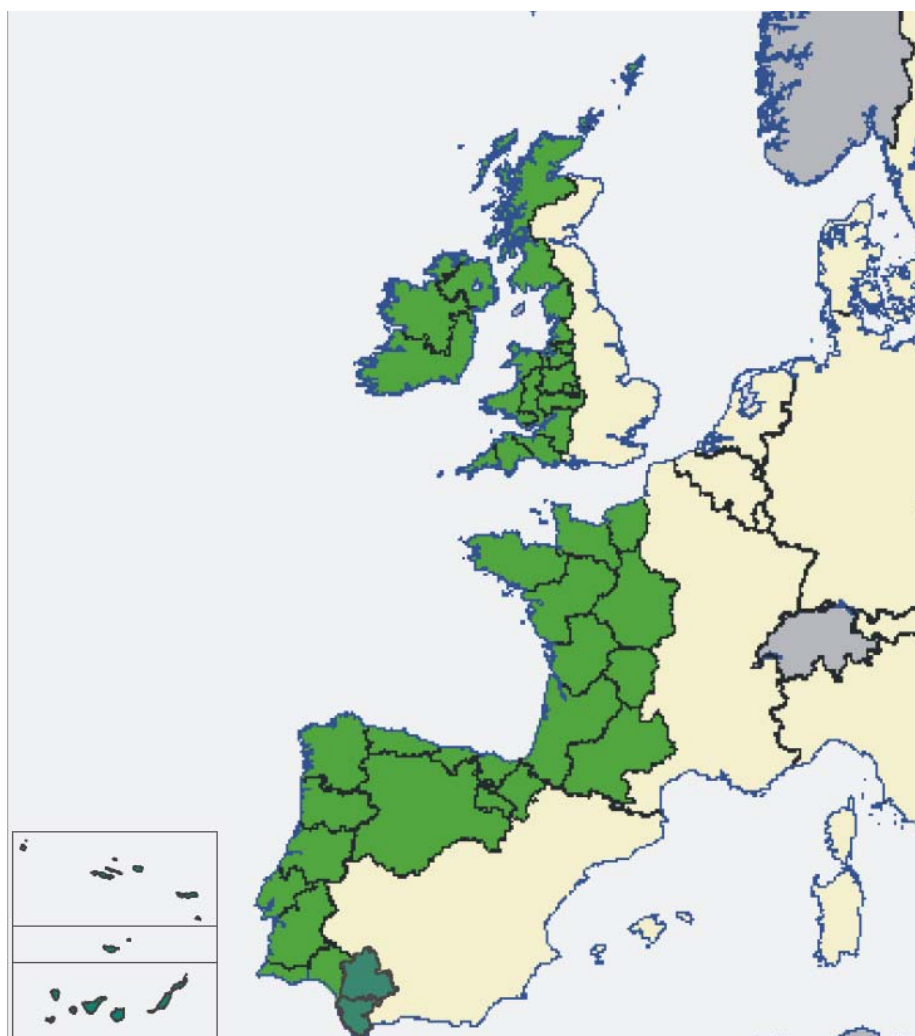
Příloha 6 - HDP na obyvatele (v %) 1996-2005 v členských státech EU

Příloha 7 - Míra nezaměstnanosti a zaměstnanosti ve Velké Británii (2000-2006)

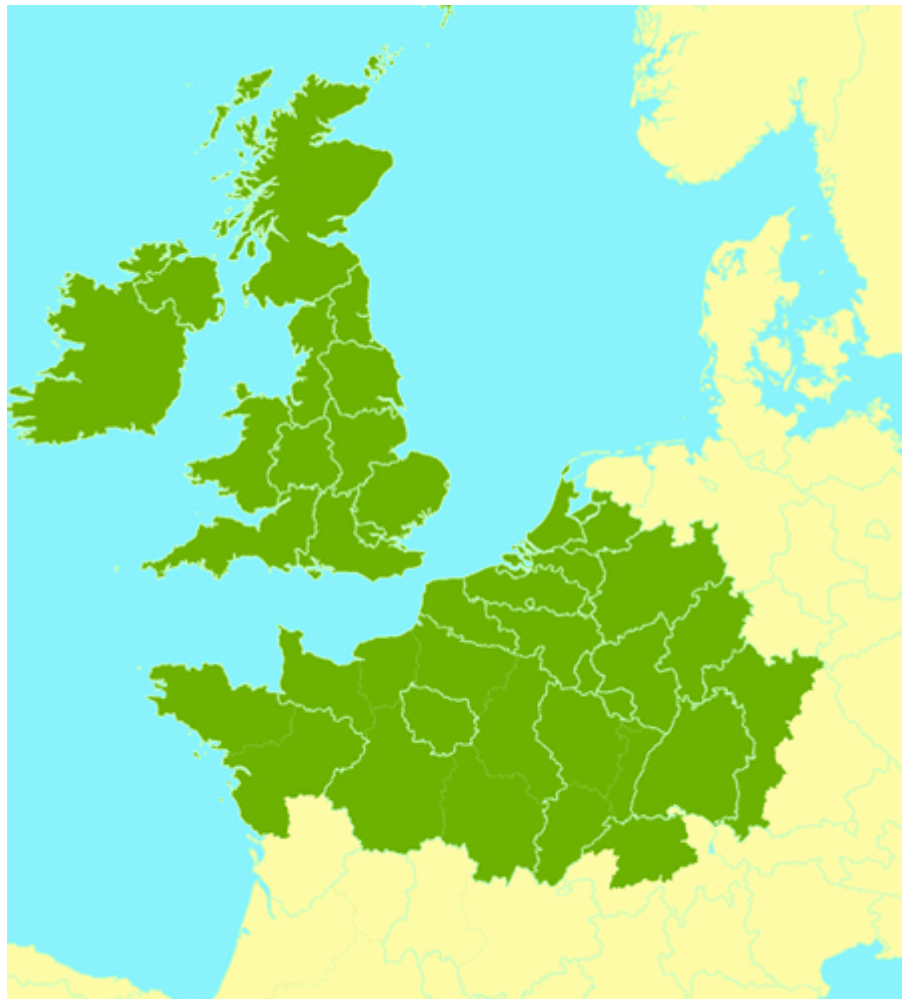
Příloha 1 – Interreg III B Oblast Severního moře [40]

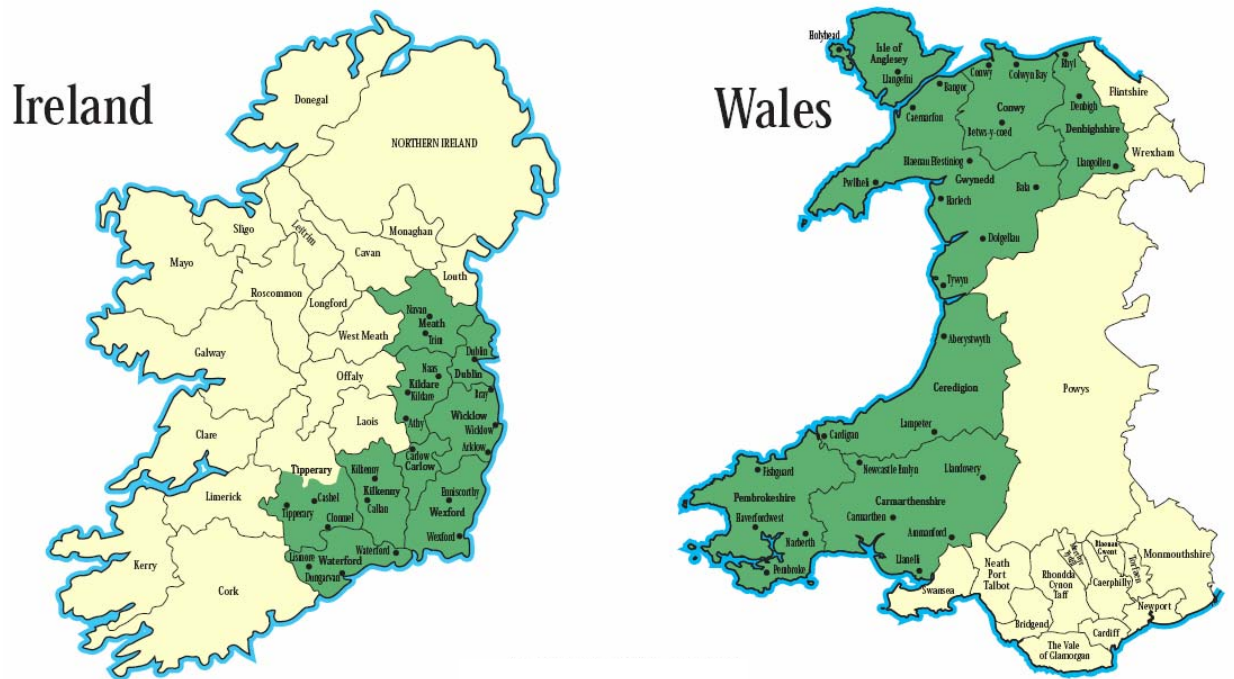
Příloha 2 - Interreg III B Oblast Atlantiku [39]

Příloha 3 - Interreg III B Severozápadní Evropa [41]

Příloha 4 - Interreg III A Wales – Irsko [42]

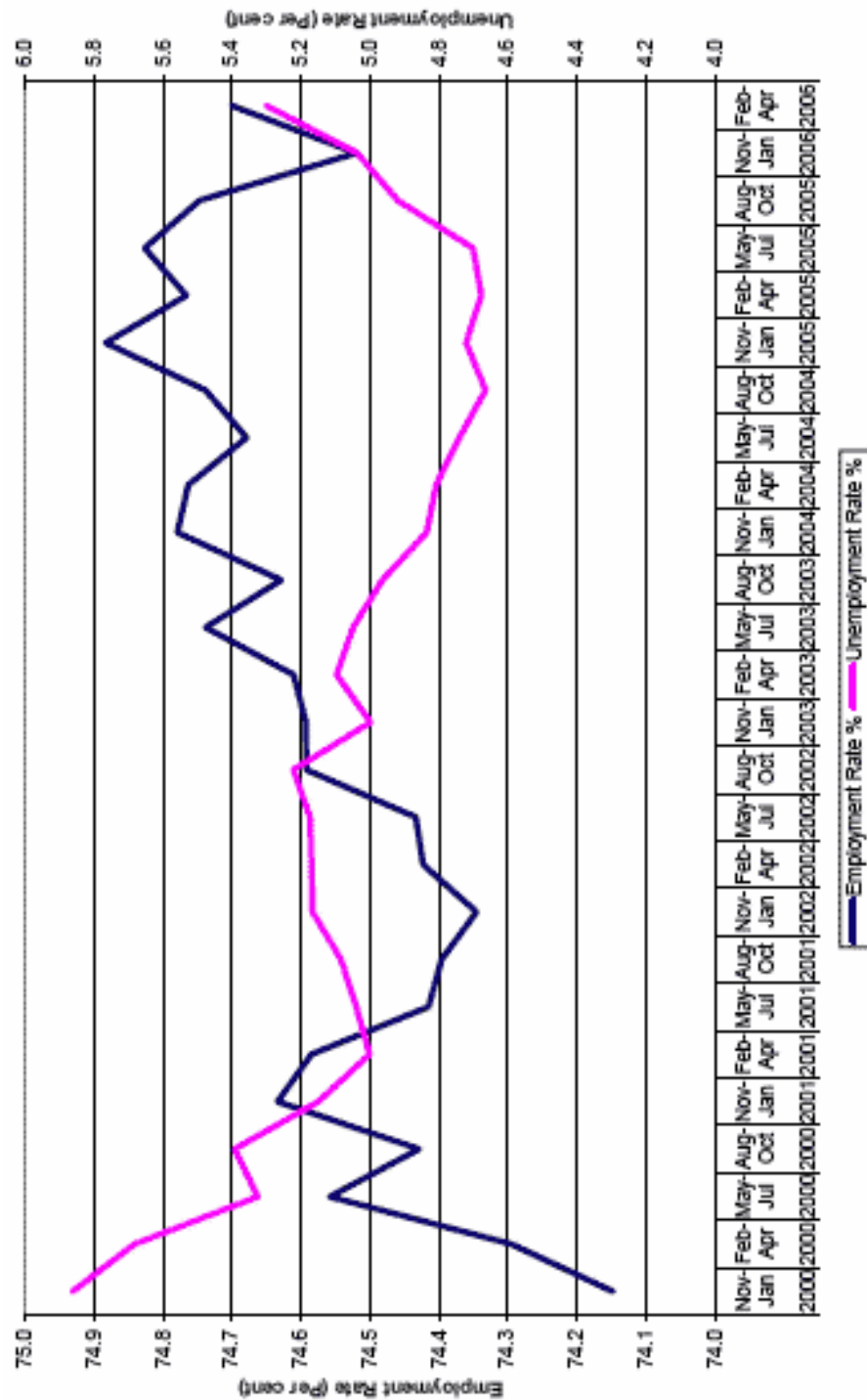
**Příloha 5 - Hrubá přidaná hodnota v regionech UK 1994-2004 (v mil. liber)
[38]**

	1994	1999	2000	2001	2002	2003	2004
UK (excl Extra Regio)	595 930	785 039	819 495	862 214	910 210	961 461	1005 373
North East	22 337	27 005	27 965	29 343	30 801	32 518	34 188
North West	64 044	80 613	83 567	87 914	92 163	97 096	101 996
Yorkshire & the Humber	45 491	58 363	60 535	63 732	67 456	71 553	75 219
East Midlands	39 479	50 879	52 864	55 828	58 908	62 434	65 770
West Midlands	50 192	64 796	67 357	70 556	73 960	77 797	81 745
East of England	57 805	77 106	81 459	86 179	90 721	95 906	100 307
London	92 515	127 923	133 552	140 366	150 655	159 442	164 961
South East	87 886	123 850	130 430	137 423	144 253	151 814	158 187
South West	45 195	60 795	63 713	67 335	71 095	75 086	78 650
Wales	24 748	30 473	31 735	33 512	35 277	37 359	39 243
Scotland	52 807	65 160	67 399	70 210	74 095	78 504	82 050
Northern Ireland	13 431	18 077	18 918	19 817	20 825	21 952	23 058

Příloha 6 - HDP na obyvatele (v %) 1996-2005 v členských státech EU [44]

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
EU 25	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Germany	118,1	116,4	114,7	113,4	111,7	110,0	108,5	112,5	111,1	110,0
Austria	126,5	124,5	123,5	124,9	125,5	122,0	120,0	123,4	123,4	123,1
Belgium	118,1	117,6	116,4	115,3	116,5	117,2	117,6	118,9	119,4	118,1
Cyprus	79,6 (e)	79,6 (e)	80,7 (e)	81,4	82,2	84,4	82,6	85,2	87,7	88,9
Denmark	123,8	124,9	123,7	126,0	126,0	124,9	121,4	120,0	120,1	122,1
Slovakia	45,5 (e)	47,4 (e)	47,6 (e)	46,9	47,4	48,7	51,0	52,8	54,4	57,1
Slovenia	69,0 (e)	71,0 (e)	71,9 (e)	73,6	72,7	73,9	74,5	77,4	79,9	81,9
Spain	87,0	87,5	89,0	92,1	92,1	93,2	95,2	96,7	96,6	98,0
Estonia	34,8 (e)	38,4 (e)	39,3 (e)	38,7	42,1	43,7	46,8	51,2	53,4	59,8
Finland	103,9	109,5	112,6	112,4	114,0	115,5	114,7	108,6	110,8	110,7
France	112,9	114,2	114,4	113,4	113,3	113,8	112,0	107,7	107,7	108,2
Greece	69,8	70,9	70,6	70,7	72,7	73,2	77,2	80,2	81,4	84,1
Holland	119,2	122,0	122,6	122,6	124,0	127,0	125,3	123,8	124,7	125,6
Hungary	48,5 (e)	49,8 (e)	50,9 (e)	51,7	53,9	56,9	59,1	60,8	61,3	62,5
Ireland	101,4	112,3	116,8	121,8	126,1	128,5	132,3	134,4	135,7	138,9
Italy	115,6	114,6	115,1	113,7	113,1	111,9	110,0	106,0	103,0	100,4
Latvia	30,2 (e)	33,0 (e)	33,9 (e)	34,0	35,3	37,1	38,7	41,2	43,6	48,0
Lithuania	34,7 (e)	37,2 (e)	38,8 (e)	37,4	37,9	40,1	41,9	47,1	49,0	52,1
Luxembourg	196,7	192,3	194,3	217,6	222,0	214,6	220,7	236,7	240,8	251,2
Malta	i	i	77,8	77,1	78,0	73,8	74,9	74,3	71,3	70,5
Poland	42,1 (e)	44,2 (e)	45,1 (e)	45,8	46,7	46,1	46,3	46,9	48,7	49,8
Portugal	74,9	76,6	78,2	80,3	80,3	79,8	79,5	73,0	71,8	71,1
United Kingdom	109,1	112,0	111,8	111,4	111,8	113,1	116,1	116,1	118,0	117,5
Czech Republic	71,0 (e)	69,2 (e)	66,8 (e)	65,9	64,7	65,8	67,7	70,7	72,1	73,7
Sweden	115,7	115,3	114,1	117,7	118,8	115,2	113,7	115,4	115,4	114,8

Příloha 7 – Vývoj míry nezaměstnanosti a zaměstnanosti ve Velké Británii (2000-2006) [37]

ÚDAJE PRO KNIHOVNICKOU DATABÁZI

Název práce	Regionální politika Velké Británie
Autor práce	Petra Kynclová
Obor	Veřejná ekonomika a správa
Rok obhajoby	2007
Vedoucí práce	Ing. Ivana Mandysová, Ph.D.
Anotace	Práce popisuje problematiku regionální politiky EU a regionální politiky Velké Británie. Analyzuje efektivnost využití zdrojů čerpaných ze Strukturálních fondů EU.
Klíčová slova	regionální politika, strukturální fondy, Velká Británie, Evropská unie